

АРТПРОЄКТ АНДРІЯ КОТЛЯРЧУКА
ANDRIY KOTLIARCHUK ART PROJECT

TATY BOIH

TATY BOIH TATTOO WARRIOR

TATTOO WARRIOR

КИЇВ «МИСТЕЦТВО» 2024
MYSTETSTVO PUBLISHERS, KYIV, 2024

УДК 94(477.41:470-651.1)''2022.03/.05''(084.12)
К76

Видатний український фотограф Андрій Котлярчук проводить міждисциплінарне дослідження теми сучасних татувань серед військових, членів їхніх родин і волонтерів. За допомогою художніх засобів автор показує нам красу та різноманіття малюнків на тілі людини. Майстер закарбував у часі переміни настрою в суспільстві, коли мода на татування з кримінальної та морської теми вирвалася на широкий простір. Автор дає нам змогу роздивитись безліч тем і напрямків у прикрашанні тіла. Ця неймовірна праця не кане у Лету. Її ще довго будуть вивчати етнологи, митці – зокрема, фотохудожники - та історики мистецтва.

Андрій Котлярчук стверджує, що плямистий фон його світлин нагадує йому місячне небо крізь гілки та листя посадок Донбасу. Чи не вперше фон є опорною конструкцією фотопроекту. А образи героїв занурюють нас у римське класичне мистецтво. Світлини робилися на камеру Super Cambo model III з бронзовим об'єктивом Voigtlander Braunschweig Heliar 240 mm (1922).

Prominent Ukrainian photographer Andrii Kotliarchuk conducts an interdisciplinary study of modern tattoos among military personnel, their family members, and volunteers. Using artistic means, the author shows us the beauty and the variety of images on the human body. The master captured how the mood in the society was changing when the tattoo trends shifted away from criminal and marine subjects, and broke out into wider spaces. The author makes it possible for us to have a close look at many themes and directions in body decoration. This incredible work will not fade into oblivion. It will continue to be studied by ethnographers, artists – and in particular, photographers – and by art historians for years to come.

Andrii Kotliarchuk says that the motley backgrounds in his photos remind him of the moonlit sky as seen through the branches and leaves of wood lines in Donbas. It is probably for the first time ever that the background serves as the supporting structure for the entire photo project. And the images of the characters immerse us in the Roman classical art. The photos were taken with a Super Cambo model III camera with a 1922 Voigtlander Braunschweig Heliar 240 mm bronze lens.

Керівники проекту — Дмитро Верховський, Сергій Поночовний
Автор та упорядник Андрій Котлярчук
Редактор Вано Крюґер
Консультант — військовий історик Михайло Жирохов
Дизайн, макетування та художньо-технічне редагування Ігоря Таратуги
Сканування та підготовка негативів до друку Олександра Романенка
Переклад англійською мовою Олександра Шаботенка
Директор видавництва «Мистецтво» Сергій Поночовний

Усі права на видання захищено. Жодна ілюстрація,
так само, як і жодна частина цього видання, не може бути відтворена
без дозволу видавництва «Мистецтво» та автора.

ISBN 978-966-577-328-3

© Видавництво «МИСТЕЦТВО», 2024
© А. Котлярчук, 2024

Про автора

Народився: 16 лютого 1966 року в Києві
Освіта:

1986–1993 рік — Київський університет імені Тараса Шевченка, факультет біології;

2004–2006 рік — Національна академія керівних кадрів культури та мистецтва, факультет мистецтвознавства.

2012 рік — член Королівського фотографічного товариства Великої Британії.

2021 рік — член Національної спілки художників України. Андрій Котлярчук — інтелектуальний лідер та ідеолог сучасного українського фотомистецтва, фотограф, куратор, представник сучасної хвилі майстрів, які вдало поєднують у своїй творчості національну автентiku, класичну фотографію з передовими досягненнями світового фотомистецтва. Учасник понад 50 виставок в Україні та за кордоном, фундатор фотобієнале «Українська художня фотографія». Андрій Котлярчук — учасник провідних українських аукціонів, його роботи зберігаються в колекціях багатьох країн світу.

Майстер фотографує на чорно-білу та кольорову плівки, формує нові сучасні концепції, втілює в життя неординарні теми фотомистецтва. В його світлинах твердість малюнка поєднується з романтикою, а професійний погляд митця насичений філософською серйозністю.

Доброволець сучасної війни на сході України, нагороджений орденами «Лицарський хрест добровольця», почесною відзнакою «За оборону Маріуполя», медаллю Добровольчого Батальйону спецпризначення «Свята Марія».

050 311 1867
andriykiev@i.ua
<https://www.facebook.com/andriykiev>

Око художника бачить світ по іншому. Древні греки навіть ототожнювали художника з Богом, бо художник, як і Бог з нічого міг сотворити шедевр. Художники завжди мають багато історій для розповідей сучасникам. А самі цікаві історії художники розповідають своїм друзям.

Рік тому мою увагу привернуло мода на тату. Мистецтво татуювання досягло небачених раніше висот. Молоді люди раптом стали готові покрити себе малюнками з ніг до голови. Наш бентежний та карколомний час відродив соціальні явища про які ми встигли забути. Наприклад, поширення войовничих татуювань серед скіфів та вікінгів.

Історичні аналогії були досить прозорими. Коли в Індію в 1525 році увірвалися войовничі мусульмани, Буддизм з його миролюбною політикою став занепадати. Ідеологія Буддизму – спокій, саморозвиток та споглядання за навколишнім світом перестали відповідати вимогам часу. Саме тому правителі князівств почали відновлювати древні войовничі культи богині Калі.

В Україні перед обличчям ворога добровольчі батальйони ЗСУ «Азов» та «Правий сектор» відновили древні слов'янські культи війни. Осередки, які розділяють ці погляди, широко розкинуті по всім Збройним силам України. У цих культах боги не підставляють щоку для удару, а самі наносять разючі удари по ворогу. Ренесанс войовничих ідеологій древніх слов'янських та норманських релігій в українській армії ще буде вивчатися етнологами та істориками.

Переді мною розкрився світ татуювань, який попереднє покоління відкидало. І я поринув його вивчати. Бували випадки, коли люди мріяли про великі тату, але не знали наскільки гарно вони будуть виглядати. В цьому випадку ми робили тимчасові ескізи.

Всі світлини зроблені у стилі Чинквеченто, це італійська назва початку XV сторіччя, коли художні образи язичництва та християнства злилися та стали основою римського класицизму. В проєкті «Тату-Воїн» поєднані гуманістичні ідеали новітньої Європи, класичні форми античного Риму та дух відродження високого мистецтва. На цей стиль у проєкті мене спонукали безсмертні твори Рафаеля Санті, Мікеланджело та Леонардо да Вінчі.

Світлини абстрактно ідеалістичні. Герої світлин несуть дух урочистості, вони наповнені почуттям внутрішньої свободи та гідності. Насправді, вони не тільки моделі, але і співавтори творів.

Соціо-культурне арт-дослідження татуювань у ЗСУ проводиться вперше. Цей художній проєкт виспіває силу, красу та міць української армії. У проєкті задіяні не тільки чоловіки, а також і дівчата. Вік від 19 до 50+ років. Сфотографовано багато поранених після госпіталю. Вони були вдячні, що їх залучили до арт-процесів українського суспільства. Це можна навіть розглядати, як арт-терапія для інклюзивної частини суспільства.

Поступово проєкт став популярним серед військових. І зараз я працюю майже виключно з ними. Тим більш, самі красиві та складні тату я бачу серед них. Фотографую за допомогою професійної плівкової камери Cambo Super 13x18 см на формат 4x5 дюйми. Унікальний бронзовий об'єktiv Voigtlander Braunschweig Heliar 240 mm (1922 р.) додає світлинам особливого шарму. Целюбимий об'єktiv імператорів Японії. Саме виключно ним дозволялося фотографам знімати японську імператорську родину.

Андрій Котлярчук
Фотограф, мистецтвознавець, ветеран АТО

Artists see this world differently. The ancient Greeks even equated an artist to a deity, because artists, in a way similar to deities, could create a masterpiece out of nothing. Artists always have many stories to tell to their contemporaries. And the most interesting stories are those that they tell to their friends.

The tattoo fashion caught my attention a year ago. The art of tattooing has gained an unprecedented scope. Young people suddenly became willing to cover themselves with pictures, from head to toe. Our tumultuous and turbulent time brought back social phenomena that we had long forgotten. Such as, for example, the wide-spread use of tattoos by the Scythian and Viking warriors.

The historical analogies were quite transparent. When belligerent Muslims invaded India in 1525, Buddhism and its peaceful policy began to decline. The Buddhist ideology, based on peace, self-development and contemplation of the surrounding world, no longer met the requirements of the times. That is why the rulers of the principalities began to revive the ancient warrior cults of the goddess Kali.

In Ukraine, in the face of the enemy, the Ukrainian Armed Forces Azov and Right Sector volunteer battalions have revived the ancient Slavic cults of war. Cells that share those views are now widely spread throughout the Armed Forces of Ukraine. The deities in those cults do not turn their other cheek to be slapped; instead, they themselves deliver striking blows to the enemy. The renaissance of the militant ideologies based on the ancient Slavic and Norman beliefs in the Ukrainian army are yet to be studied by ethnologists and historians.

The world of tattoos that the previous generations rejected opened up before me. And I plunged into studying it. Sometimes people thought about making big tattoos, but were not sure whether or not those would look any good. In those cases, we made temporary sketches.

All pictures are made in the Cinquecento style, which is the Italian name for the early 15th century, when the artistic images of paganism and Christianity merged, laying a foundation for the Roman classicism. The "Tattoo Warrior" project combines the humanistic ideals of modern Europe, the classical forms of the ancient Rome and the spirit of the revival of high art. The style for this project was inspired by the immortal works of Raphael Santi, Michelangelo and Leonardo da Vinci.

The photos are abstractly idealistic. The characters depicted carry the spirit of celebration, they are filled with a sense of inner freedom and dignity. In fact, they are not only models, but also co-authors of the works.

It is for the first time that the social and cultural study of the art of tattoos in the Armed Forces is conducted. This artistic project celebrates the strength, beauty and might of the Ukrainian army. The project does now only depict men, but women too, all aged 19 to 50+ years. Many wounded people were photographed after they were treated in hospitals, and they appreciated that they could contribute to the artistic processes in the Ukrainian society. It can even be considered as art therapy that promotes inclusivity in our society.

Gradually, the project became popular among the military. And now I work almost exclusively with them. The more so that it is in their milieu that I see the most beautiful and sophisticated tattoos. I make the photographs using a professional Super Cambo model III, 13x18cm camera and 4x5 inch film stock. The unique bronze lens Voigtlander Braunschweig Heliar 240 mm (1922) adds special charm to the photos. This is the favorite lens of the emperors of Japan – it was the only lens that was permitted to be used to photograph the Japanese imperial family.

Andriy Kotlyarchuk
Photographer, art historian, ATO veteran

Мітка. Пляма. Ознака присутності. Ідентифікація власності і особистості. Ця рука належить такому то... не продовжуйте за мною цю думку. Вона неопозитивна. Але й не відкидайте її цілком, бо вона існує. Хай би як страшно це було.

Якби ця серія фотографій, а згодом, сподіваюсь, альбом, з'явилися 3 роки тому – йшлося б про альтернативну культуру. Про татуювання як ознаку виклику для пострадянського суспільства. Про культуру року та панку, сенсові нюанси та символи у байкерів, протестні підліткові настрої, заперечення радянської традиції карних татуювань тощо...

Але зараз ця серія фотографій – це історія про воїнів та їхні маркери на тілі. Це дослідження та фіксація старої за змістом, але нової за суттю системи зовнішніх ознак. Таких яких не зміє негода, не вкраде ворог, не зітре час. Таких які залишаться на тілі до останку і навіть потім.

Цей проєкт міг стати зовсім іншим. Він починався з розуміння татуювання як мистецтва, і на перших фото це були частіше тимчасові намальовані візерунки. І це той випадок, коли матеріал змінює первинний задум, нав'язує фотографу свій характер і суть. Бо в студію до автора почали приходити воїни. І крок по кроку цей проєкт став тим, що ми можемо бачити зараз – особистими історіями людей, для яких татуювання не лише прикраса, чії імена здебільшого вам ніхто не назве допоки не закінчиться війна.

Вони приходять у студію фотографа з різними намірами і думками. За кожним татуюванням стоїть окрема оповідь. Іноді це абсолютно мирні та повсякденні особисті спогади про перші татуювання «сховані» від батьків, пошуки своїх майстрів та символів, зміну естетичних вподобань. Іноді – історії про спробу висловити індивідуальність через візуальний простір власного тіла, «нагадування самому собі, і світові, про ідеї та образи, що вони в собі несуть».

Технічно ця серія є фотографічними портретами. Але обличчя героїв часом менше говорять до глядача, ніж постаті й знаки на них. І це знов повертає

нас до питання, чим є ці фотографії? Свідками часу? Психологічними портретами? Новою естетичною парадигмою? Свідченнями гідності нащадків вікінгів? Демонстрацією нового розуміння краси?

Автор свідомо чи несвідомо опиняється у дуже складній ролі - одночасно дослідника та художника, спостерігача та інтерпретатора. І передає нам разом із відбитком реальності, яким є фотографія, дещо більше – частину свого бачення, що дає «фотографіям змогу виступати водночас об'єктивним документом і особистим свідченням, правдивою копією чи транскрипцією конкретного моменту в реальності та його інтерпретацією», цитуючи С.Зонтаг.

Автор ділиться з нами фотографіями-документами. Вони дозволяють нам зблизька побачити тих, хто наносить власні тату як оберег, як у давнину, закликаючи богів та звірів розгледіти досвід, що воїни закарбовують на власному тілі. «Всі мої татуювання це як зарубки на дереві, чи то календар, чи то альбом на згадку, – каже один із героїв проєкту. – У будь який ситуації вони не дають мені забути хто я є і що я вже зробив.»

Від деяких історій забиває подих, від їхньої непафосності, від буденності нової реальності. «Я приїхала у відпустку і почула історію від подруги про те, як в іще українському Бахмуті їй погрожували відрізати руку за тату з гербом. – каже одна з героїнь. - Я задумалась. Якщо потраплю у полон, теж можу залишитися без руки через тризуб. Чи я готова носити герб своєї країни з таким ризиком? Так, готова. Ось так сокіл з'явився у мене на руці.»

Думаю, настане час створити новий глосарій татуювань цієї війни. В ньому будуть актуальні символи та позначки, аббревіатури та неологізми. А поки що фотографія виконує найважливіше з того, що вміє: фіксує риси і прояви реальності. Детально. Рутинно. І водночас неоціненно.

Валерія Пітеніна

Доктор філософських наук, мистецтвознавець

A mark. A spot. The sign of presence. Identification of ownership and a person. This hand belongs to someone... don't follow me on that line. It is not a positive one. But do not reject it altogether either, because it exists. No matter how scary it may be.

If this series of photos, to be an album later, as I hope, had appeared 3 years ago, it would have been about an alternative culture. About tattoos as a token of challenge for the post-Soviet society. About the culture of rock and punk, about bikers' nuances in meanings and symbols, about teenage rebellious attitudes, about denial of the Soviet criminal tattoo tradition, etc.

But at present, this series of photos is a story about warriors and the markers they have on their bodies. This is a study and registration of a system of external signs that are old in their content, but new in essence. Those that the wind and rain will not wash away, that no enemy will steal, and that the time will not erase. Those that will stay on the body until the last moment, and even afterwards.

This project could have been totally different. It started with the understanding of tattooing as an art, and the first photos rather showed temporary tattoo subjects and plots. This is the case when the material changes the original idea, imposing its character and essence on the photographer. Over time, the author began inviting volunteer soldiers to his studio. Step by step, this project became what we can see now – personal stories of people for whom tattoos are not only a decoration, people whose names will mainly remain unknown until the war is over.

They come to the photographer's studio with different intentions and thoughts. Behind every tattoo, there is a separate story. Sometimes those are completely peaceful and mundane personal stories about the first tattoos done in secret from parents, about trying to find one's own masters and symbols, about changes in aesthetic preferences. Sometimes they are stories about an attempt to express one's personality through the visual space of one's own body, "a reminder to oneself, and to the world, of the ideas and images that they carry".

Technically, this series is photographic portraits. But sometimes, the characters' faces tell less to the viewer than their figures and marks on them. Which once again brings us back to the question, what are those photos? An

eye-witness of time? A psychological portrait? A new aesthetic paradigm? A witness to the dignity of Viking descendants? A demonstration of a new understanding of beauty?

Consciously or otherwise, the author finds himself in a very difficult role, being simultaneously a researcher and an artist, an observer and an interpreter. Along with the model of reality that a photograph is, he conveys something more to us - a part of his vision that "allows photographs to be both objective record and personal testimony, both a faithful copy or transcription of an actual moment of reality and an interpretation of that reality", as Susan Sontag put it.

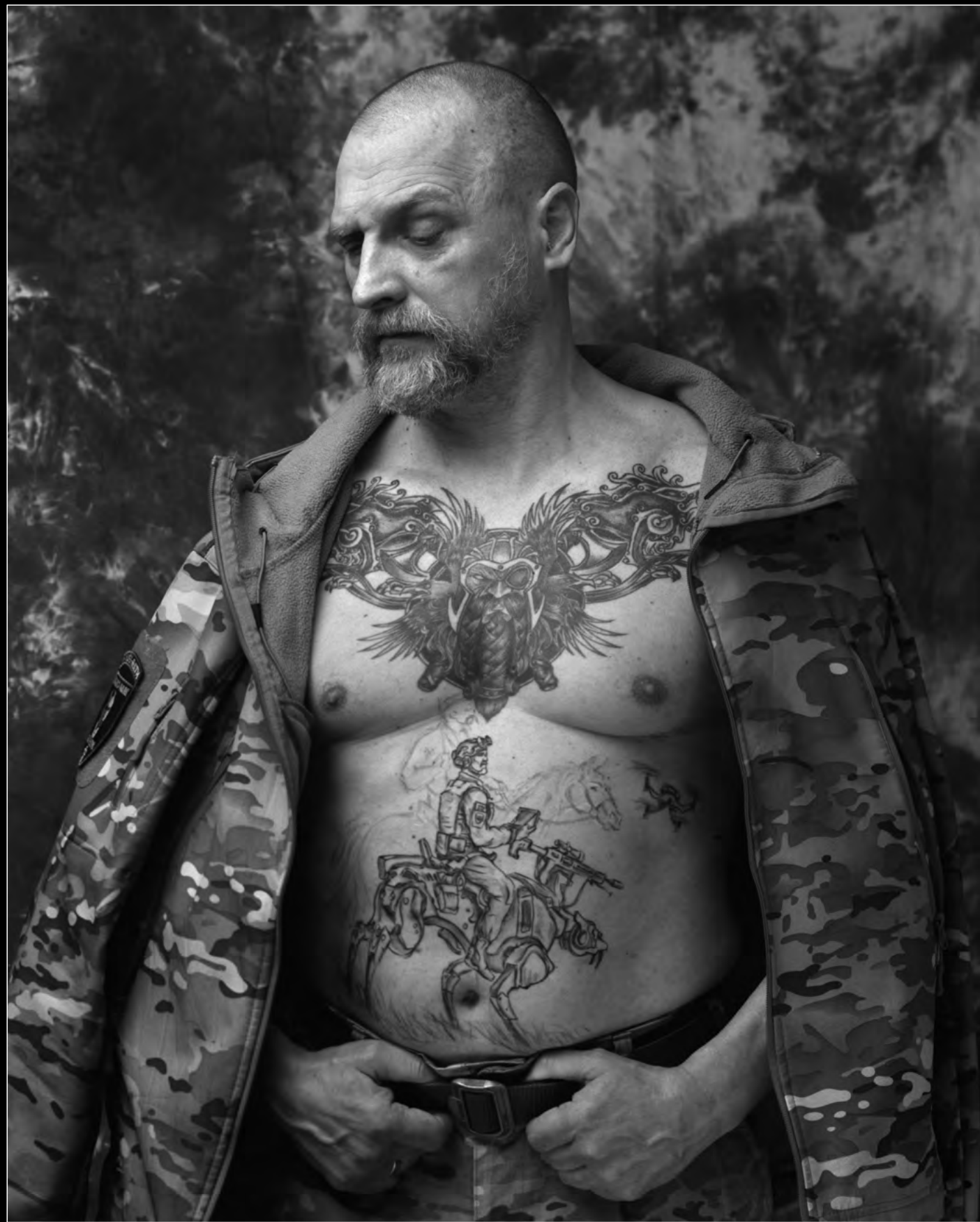
What Andriy Kotlyarchuk shares with us is photos as documents. They provide us with a close-up look at those who make their tattoos as protective amulets, as they used to be in ancient times, invoking deities and beasts with inscriptions on their own bodies. They enable us to see the warriors' experiences that the soldiers imprint on their bodies. "All my tattoos are like notches cut on a tree, whether it's a calendar or a memory album," says one of the characters in the project. "In any situation, they don't let me forget who I am and what I have already done."

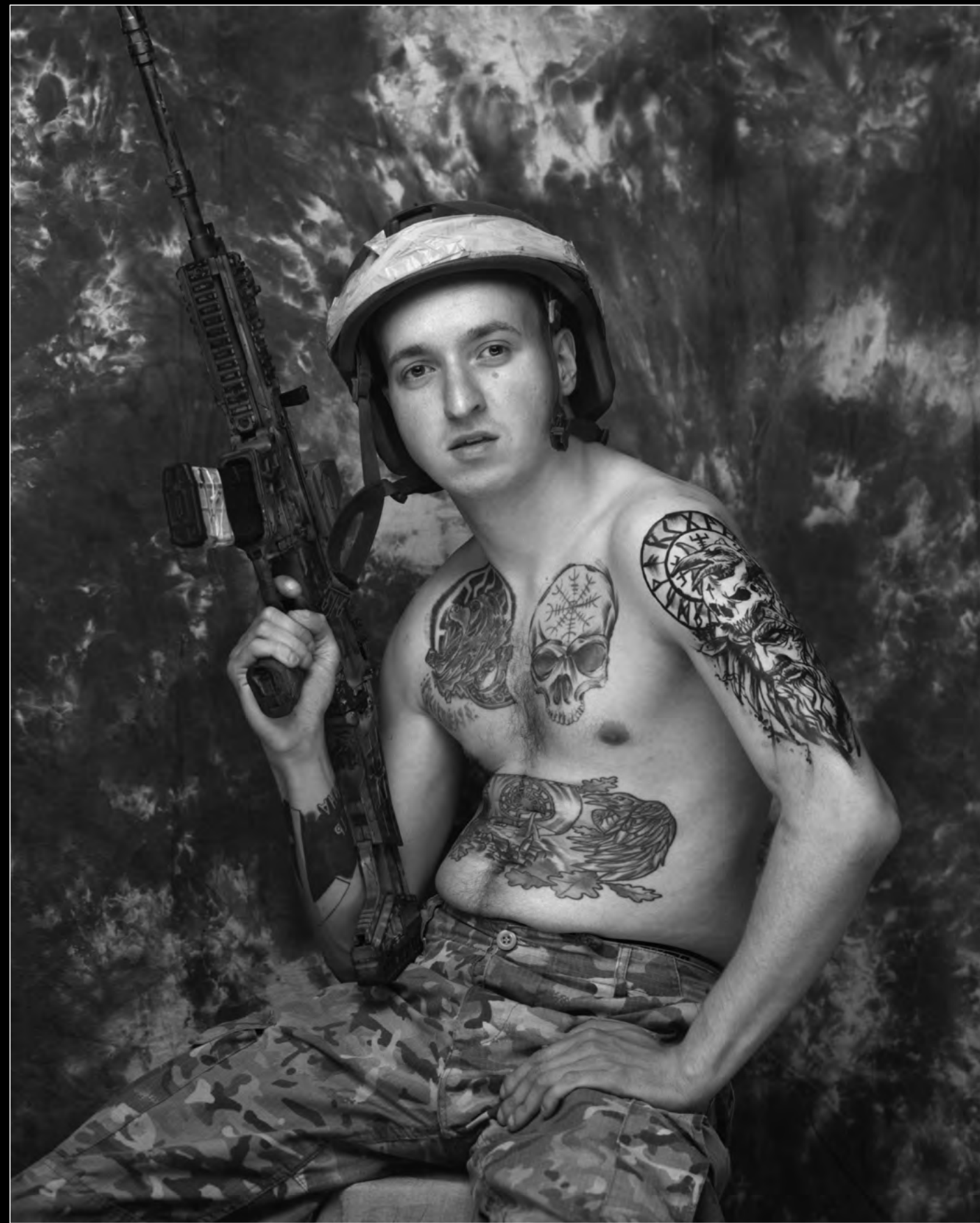
Some stories are actually breathtaking, to a great extent - by their unpretentious and mundane nature of the new reality. "I came on vacation and heard a friend of mine tell how she was threatened in Bakhmut – still Ukrainian at that time – that her arm with the depiction of the Ukrainian emblem would be cut off", tells one of the characters. – "It made me think. If I get captured, I can also lose an arm because of the trident on it. Am I ready to wear country's emblem facing that risk? Yes, I was ready. That's how the falcon appeared on my hand."

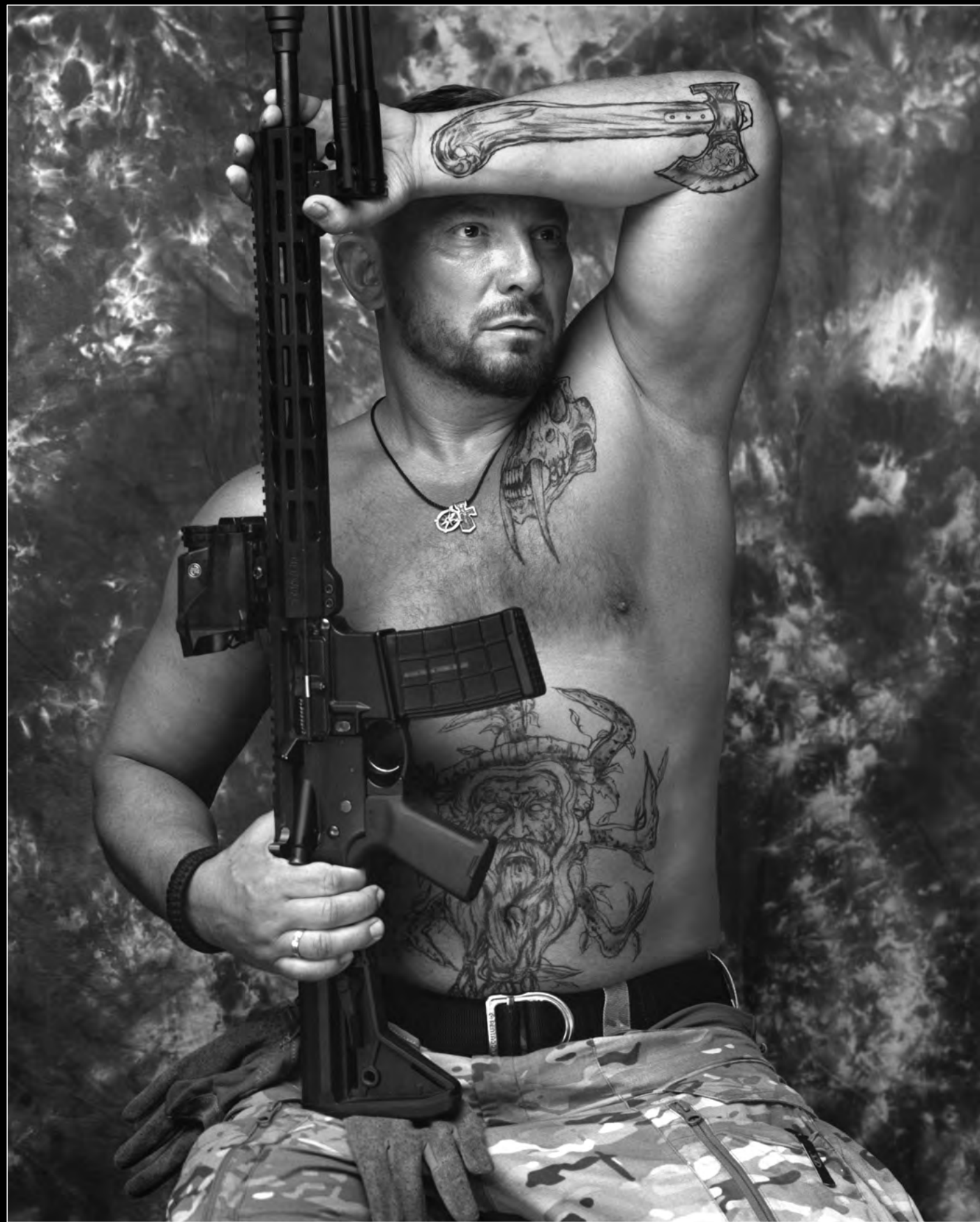
I think it's time to create a new glossary of tattoos in this war, which will contain relevant symbols and signs, abbreviations and neologisms. But for now, photography has done the most important thing that it can do: capture the features and manifestations of reality. In detail. Routinely. And at the same time, invaluablely.

Valeria Pitenina

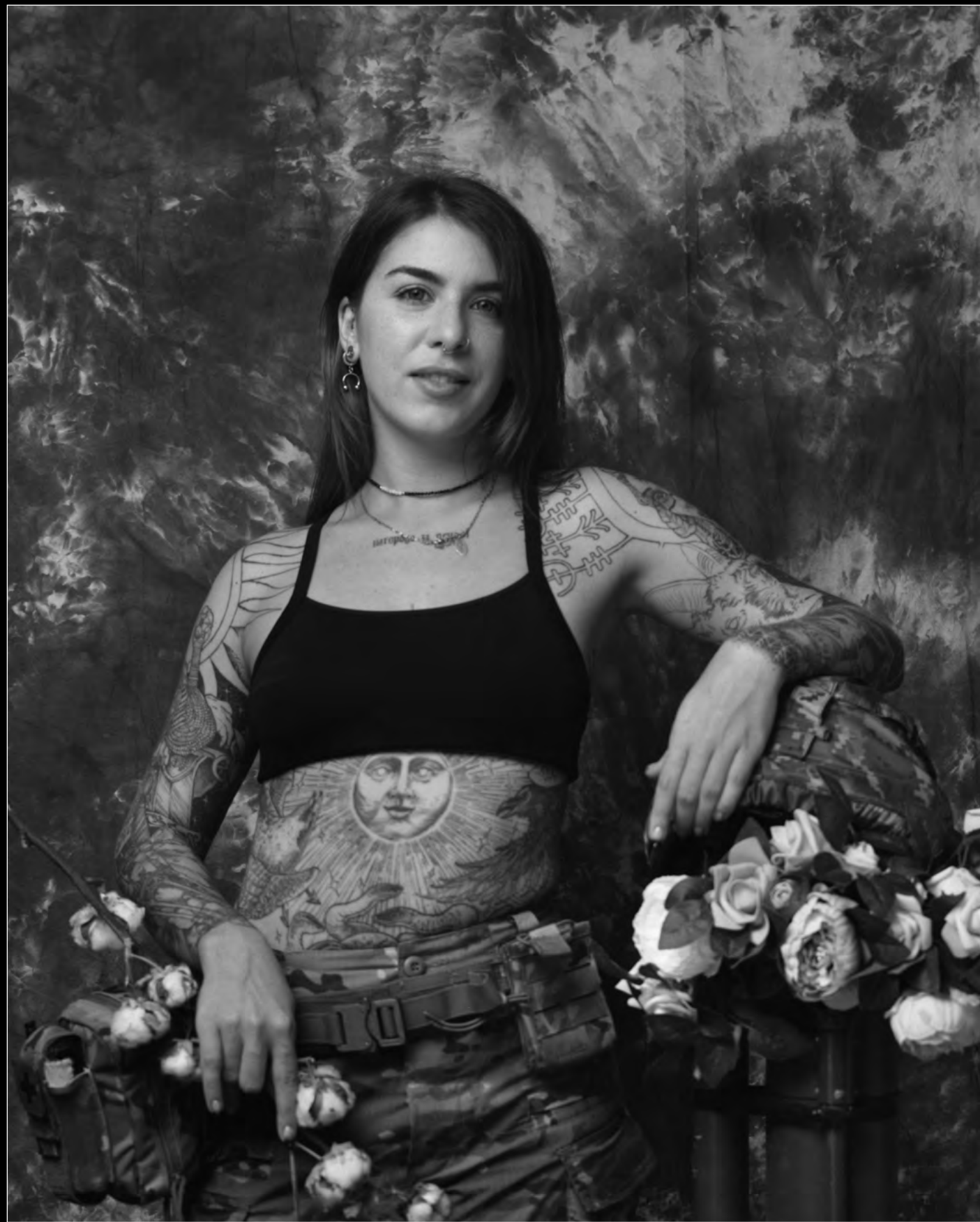
Art Critic, PhD

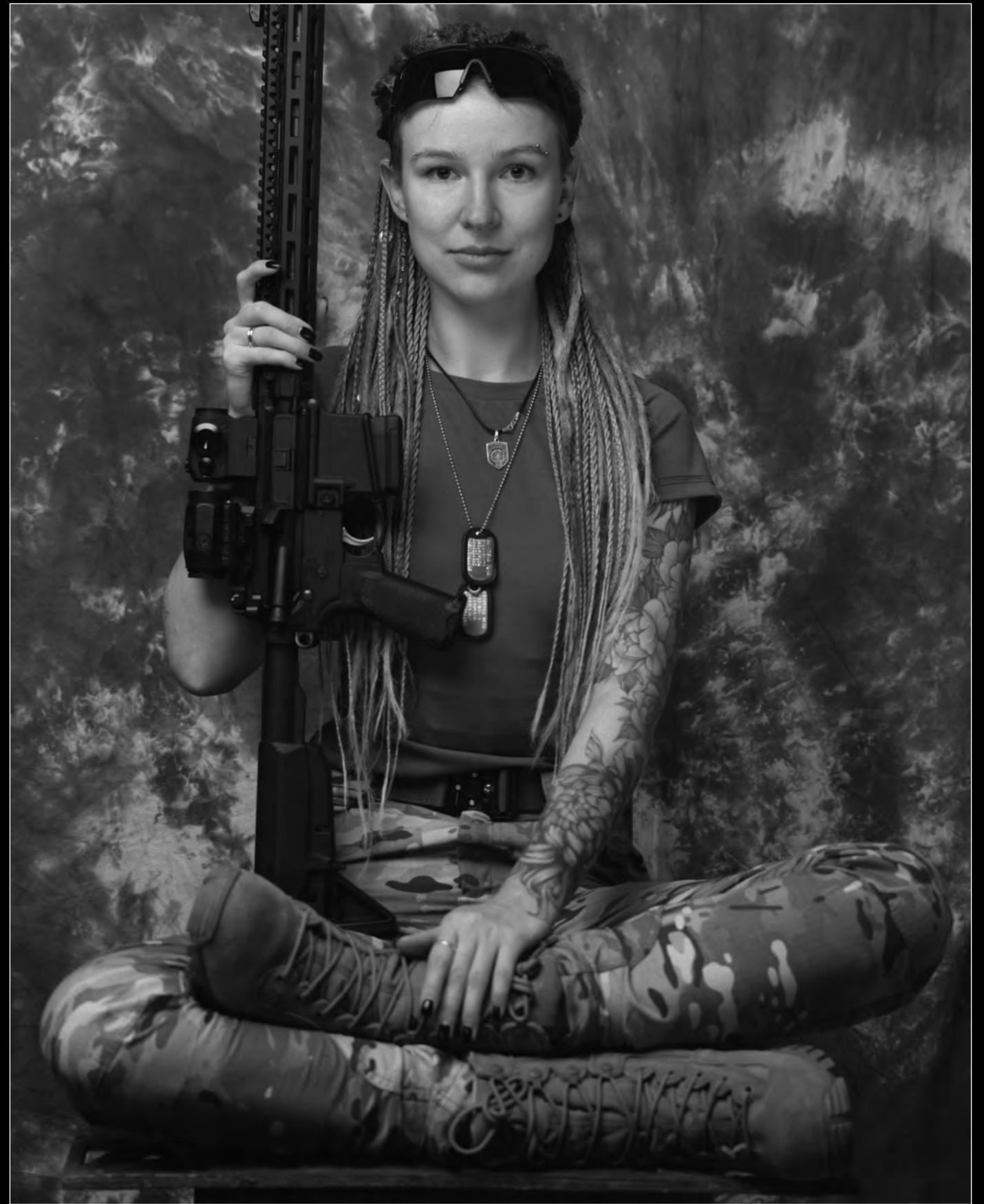

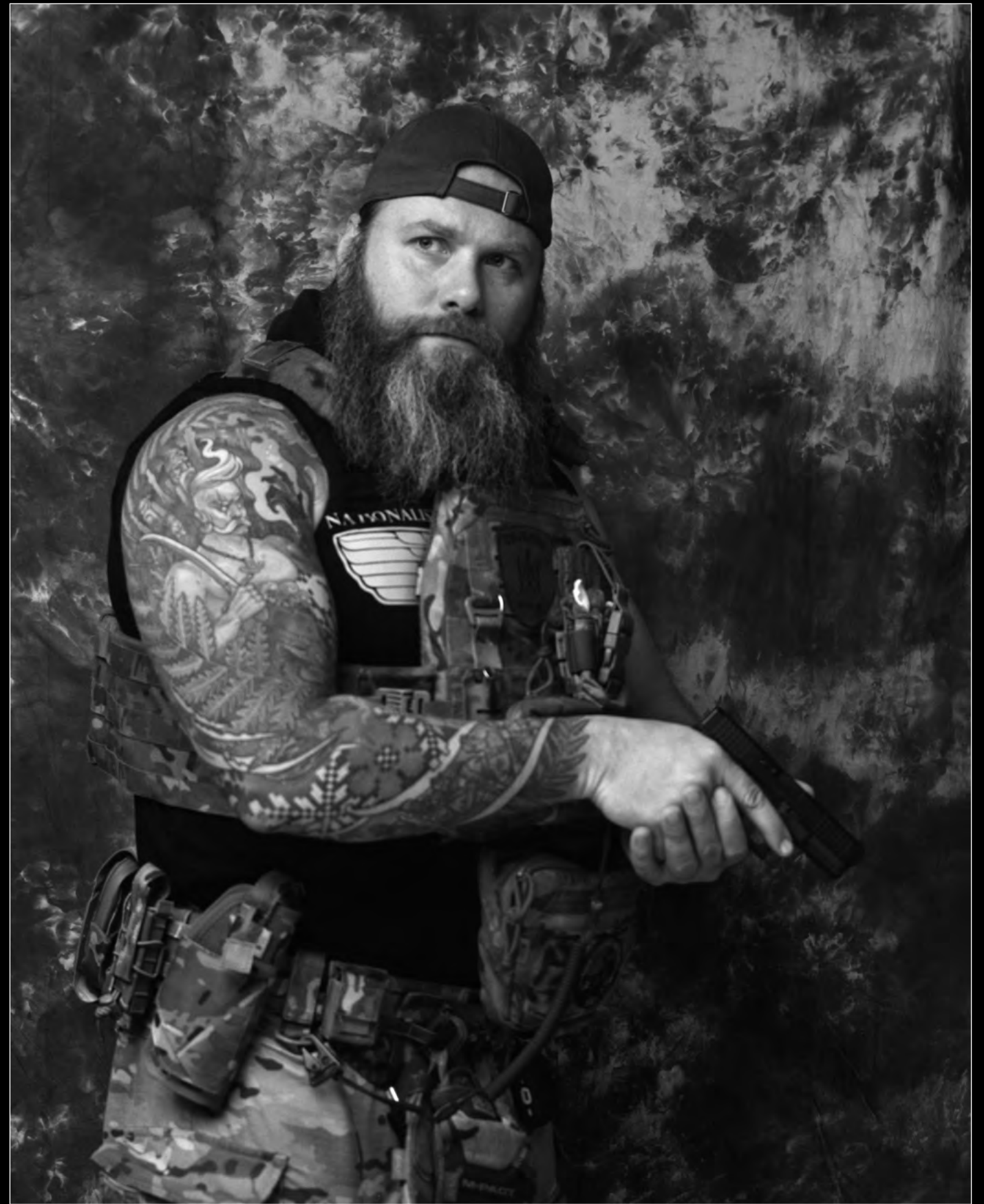

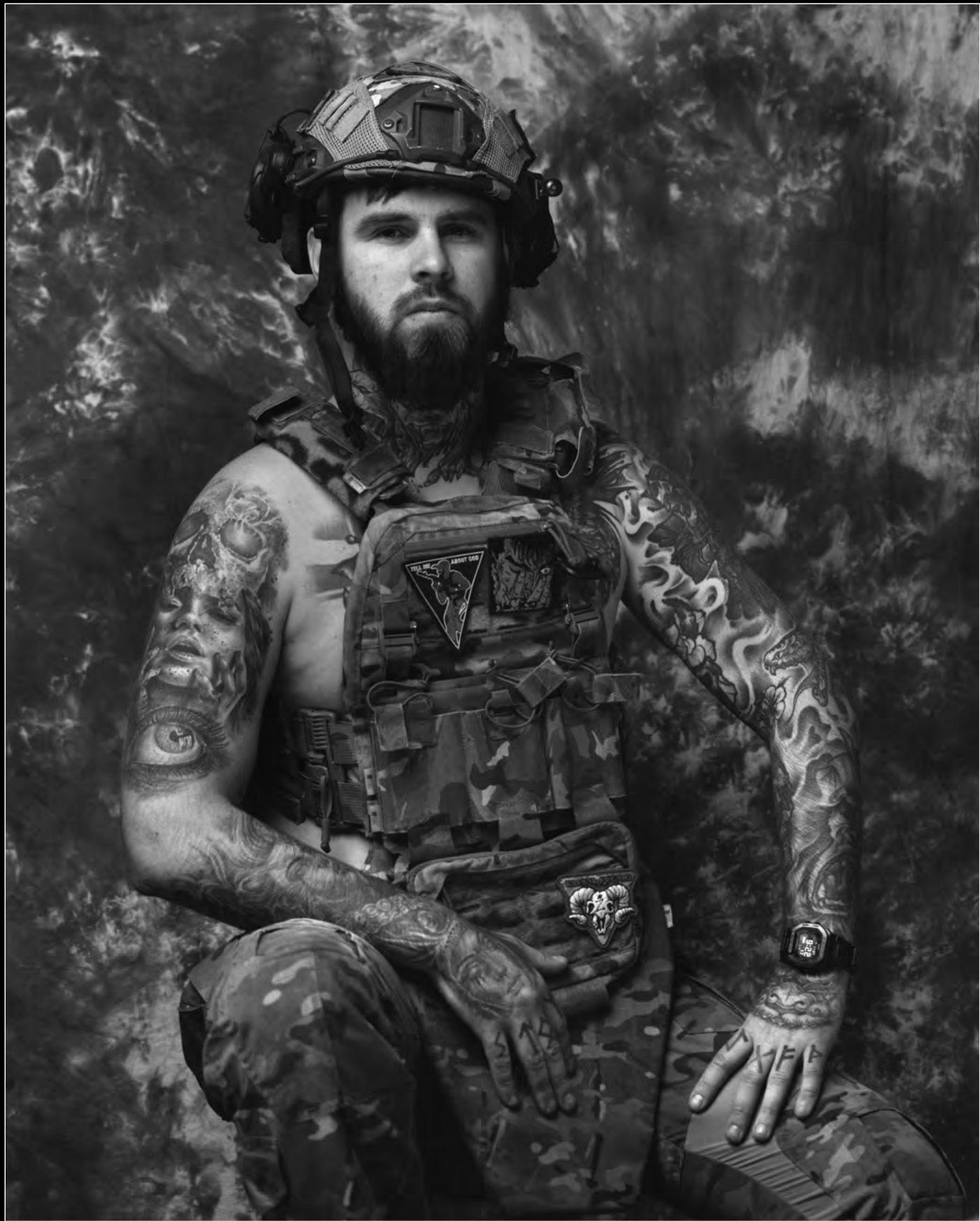

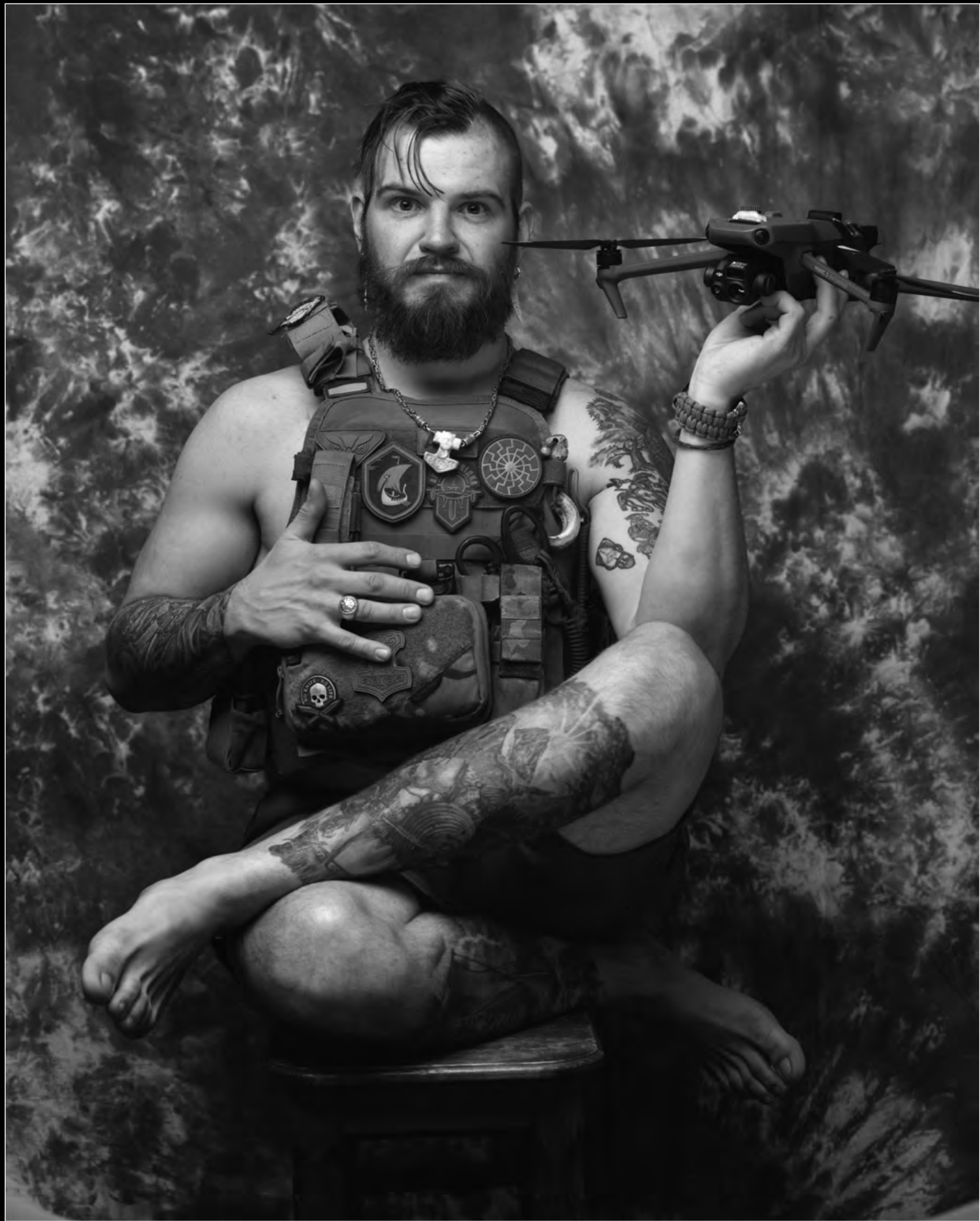

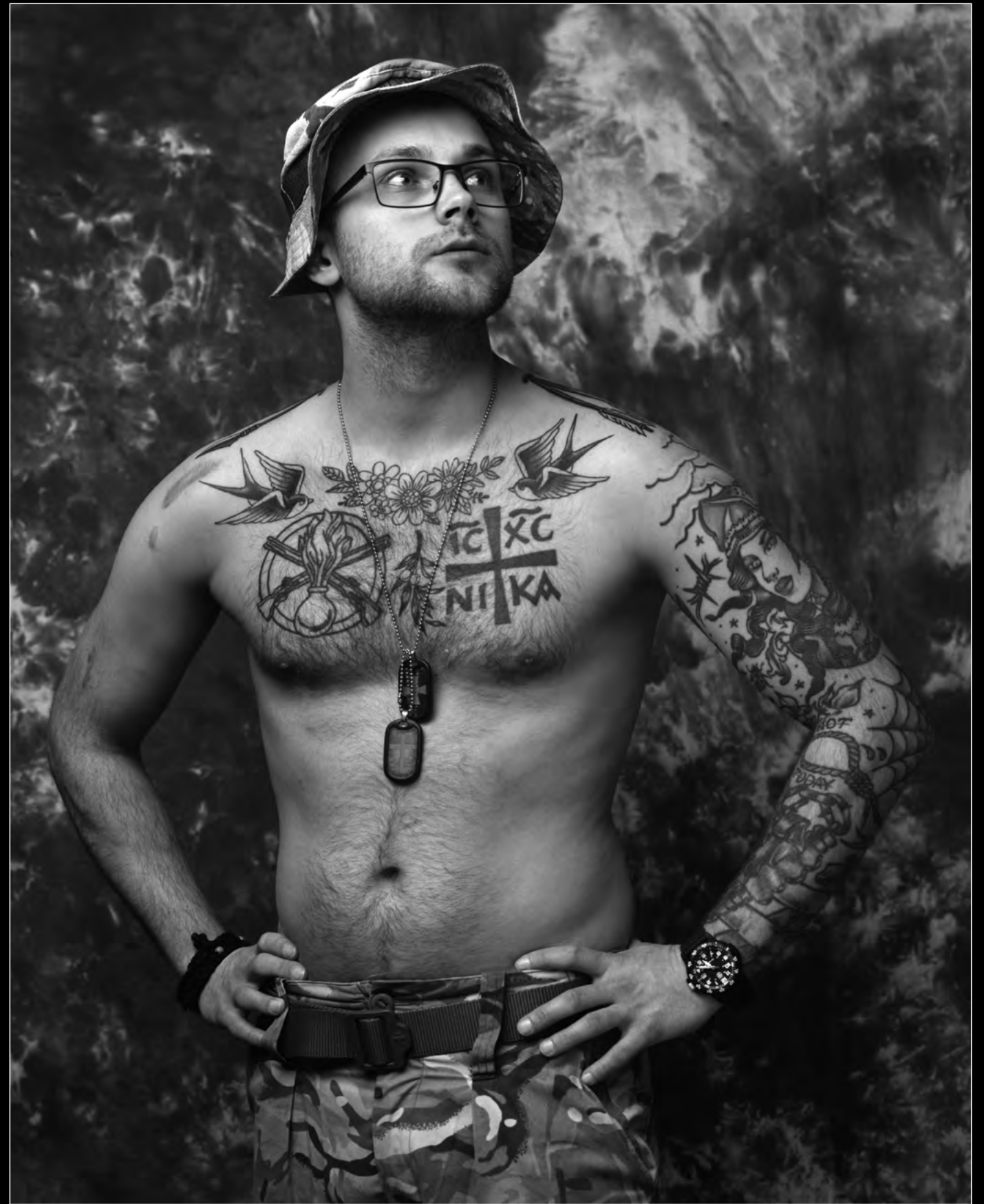

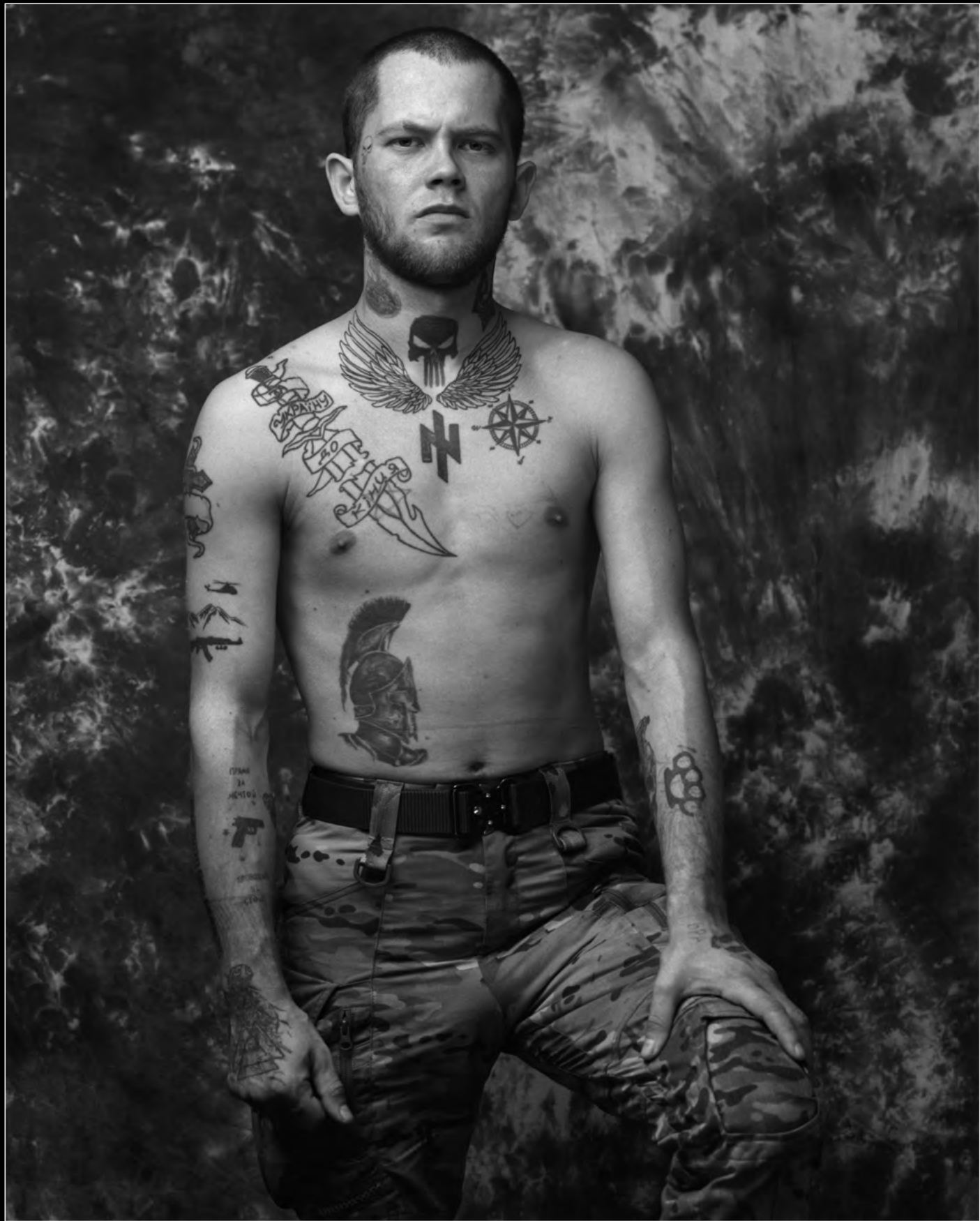

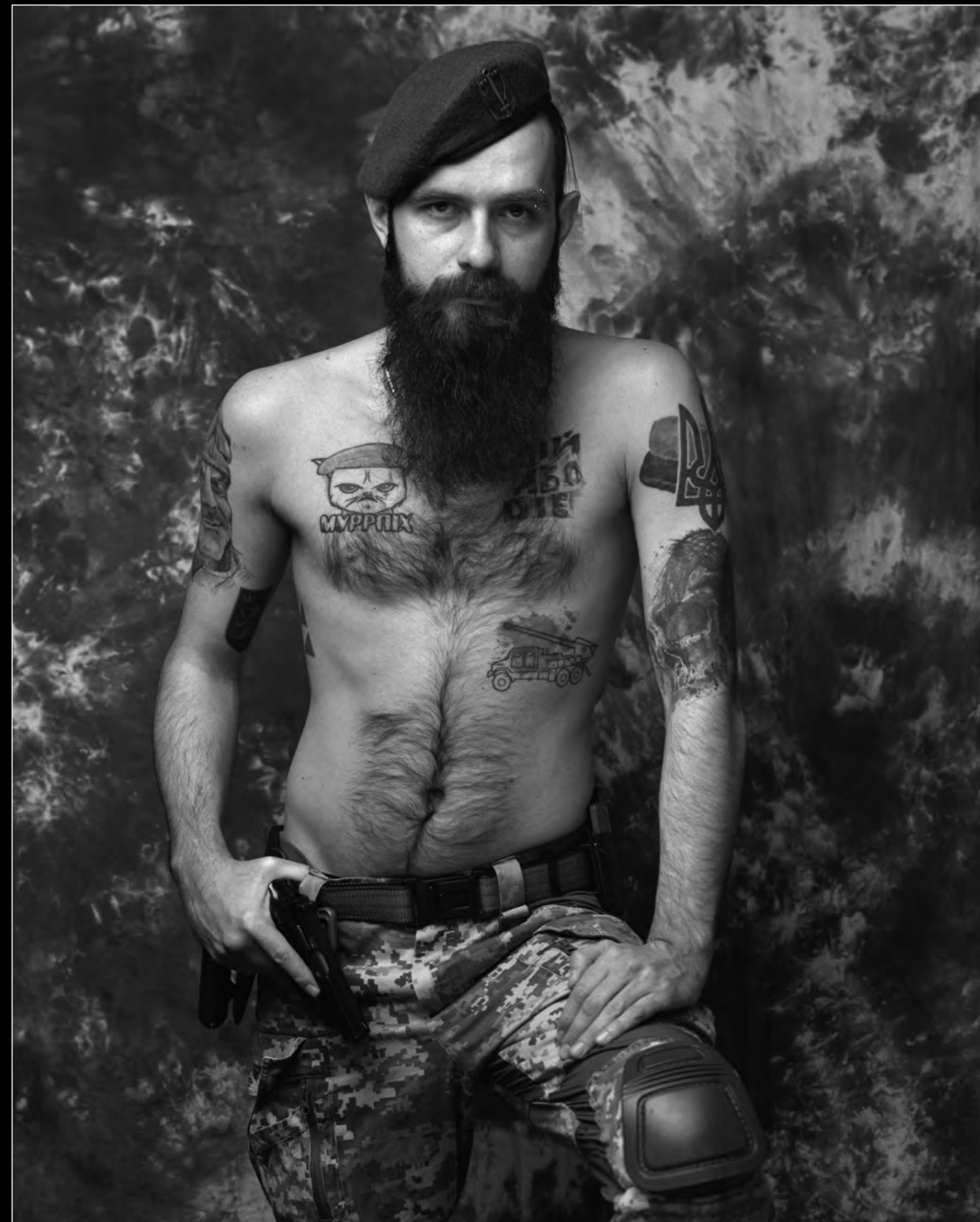

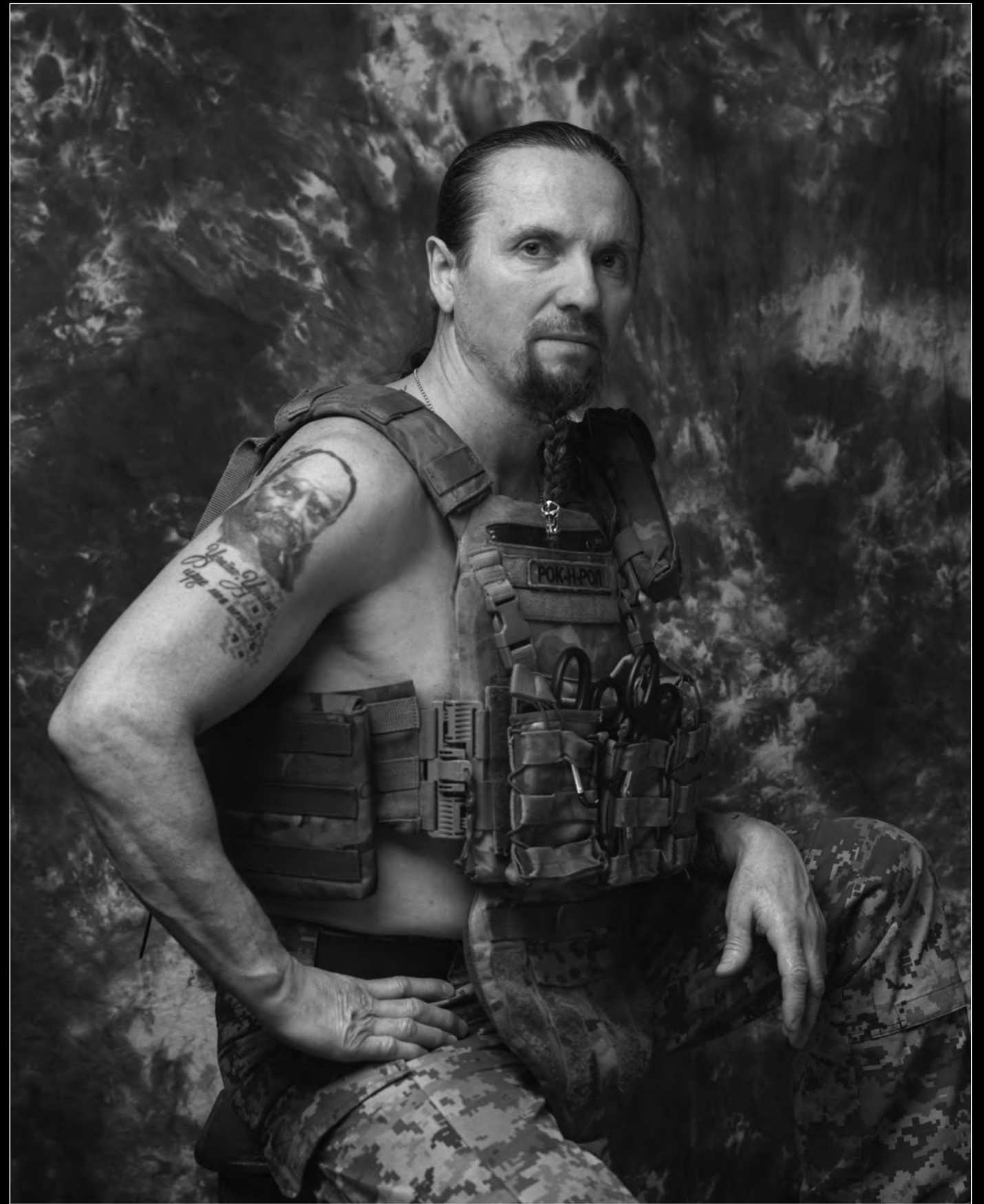

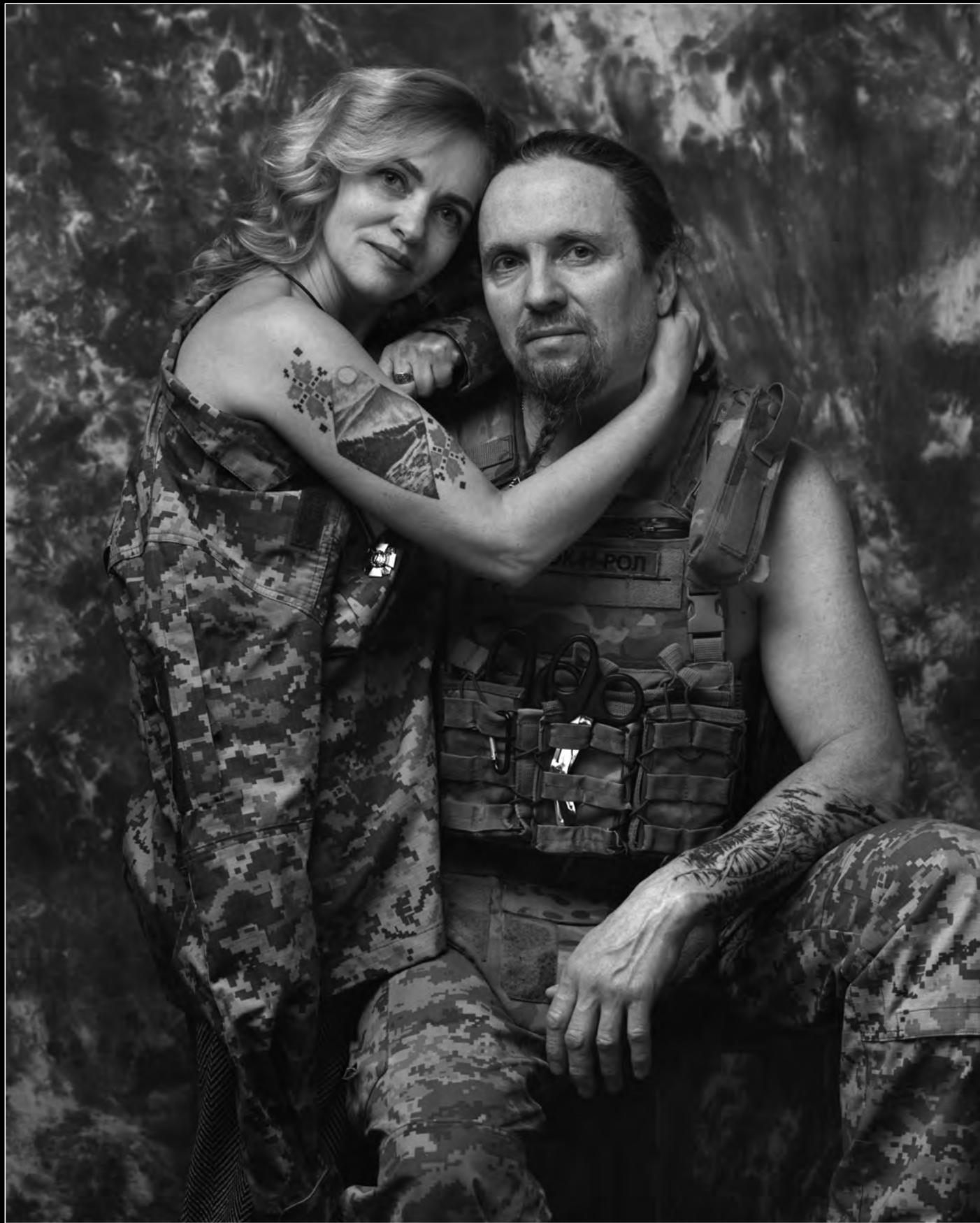

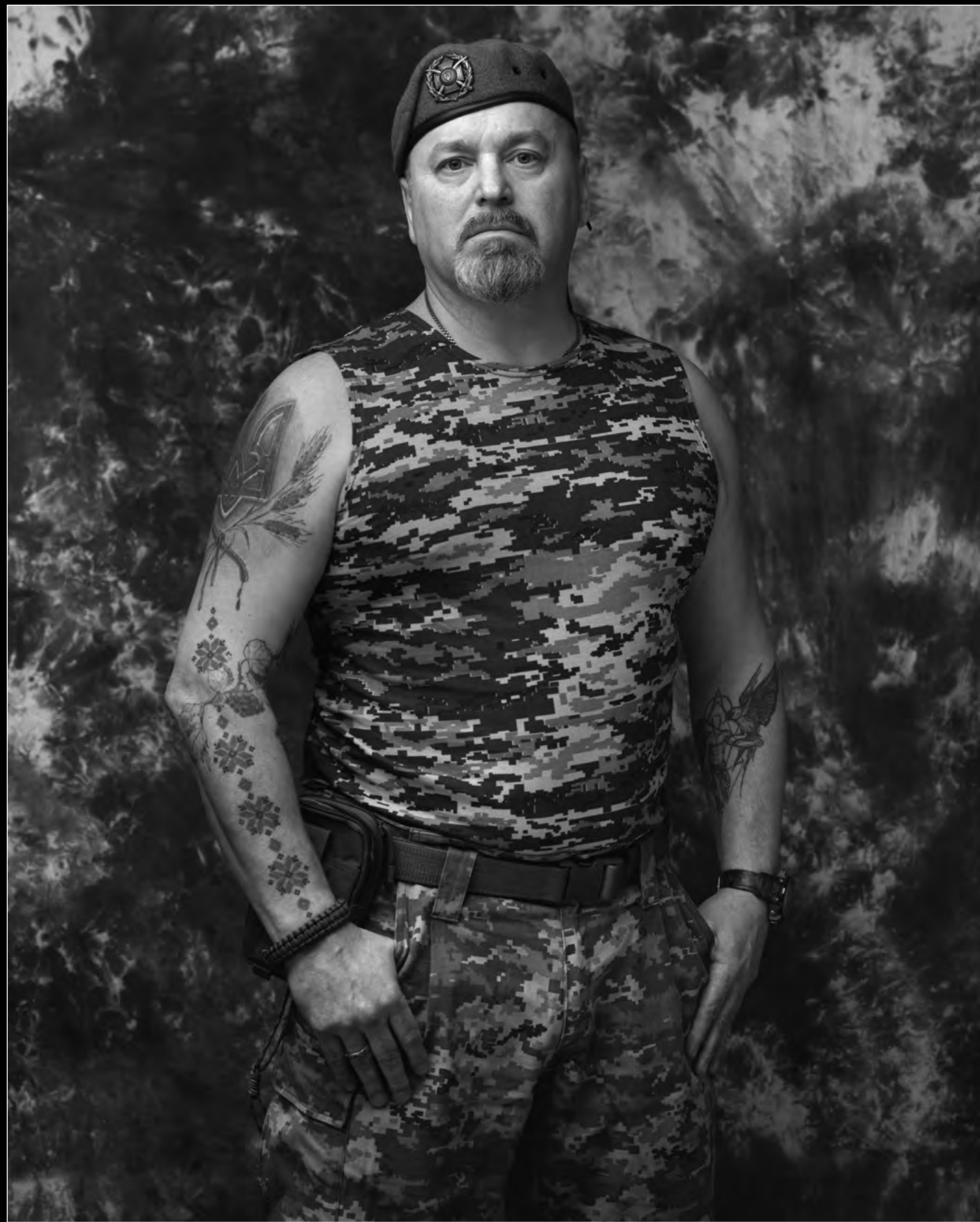

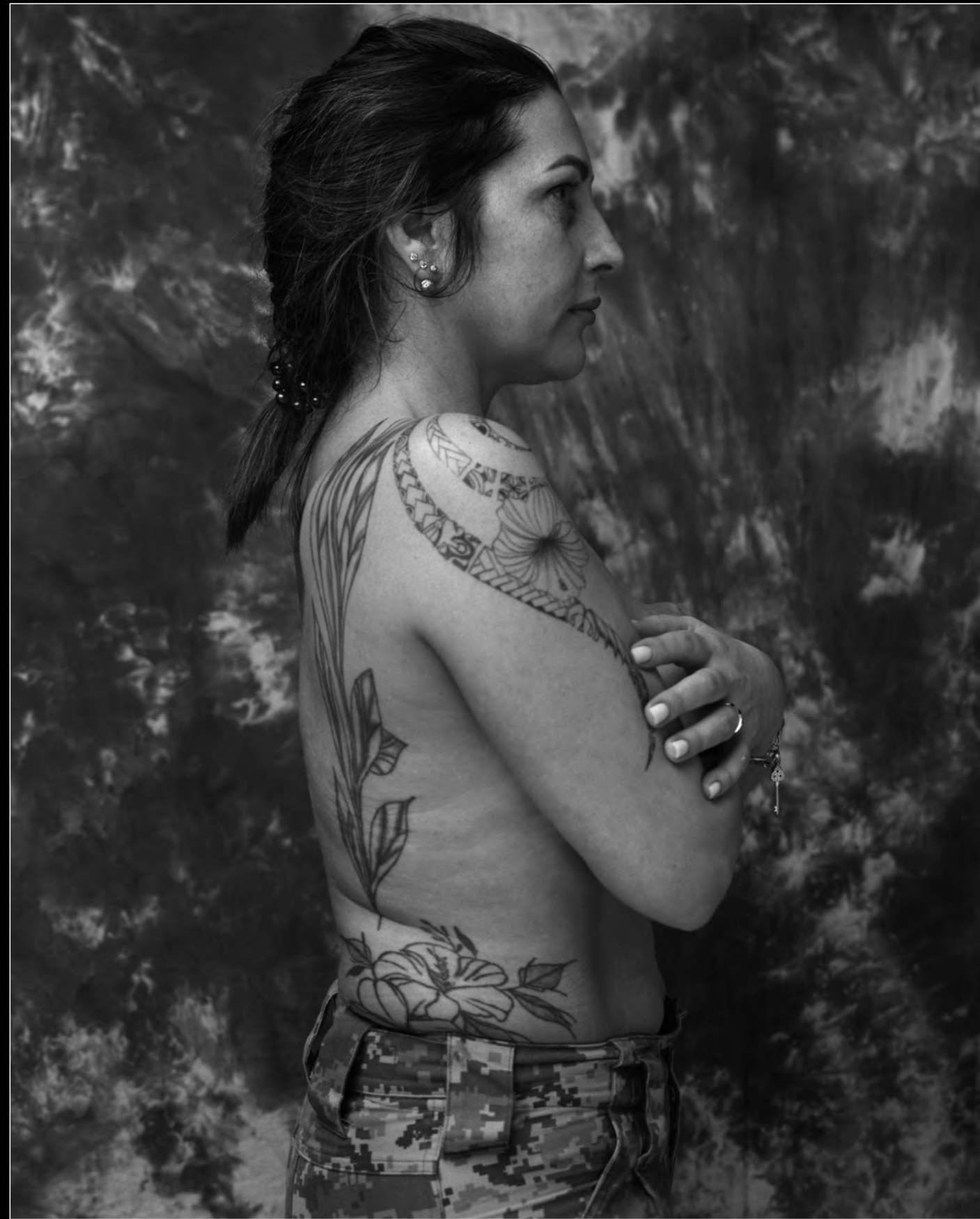

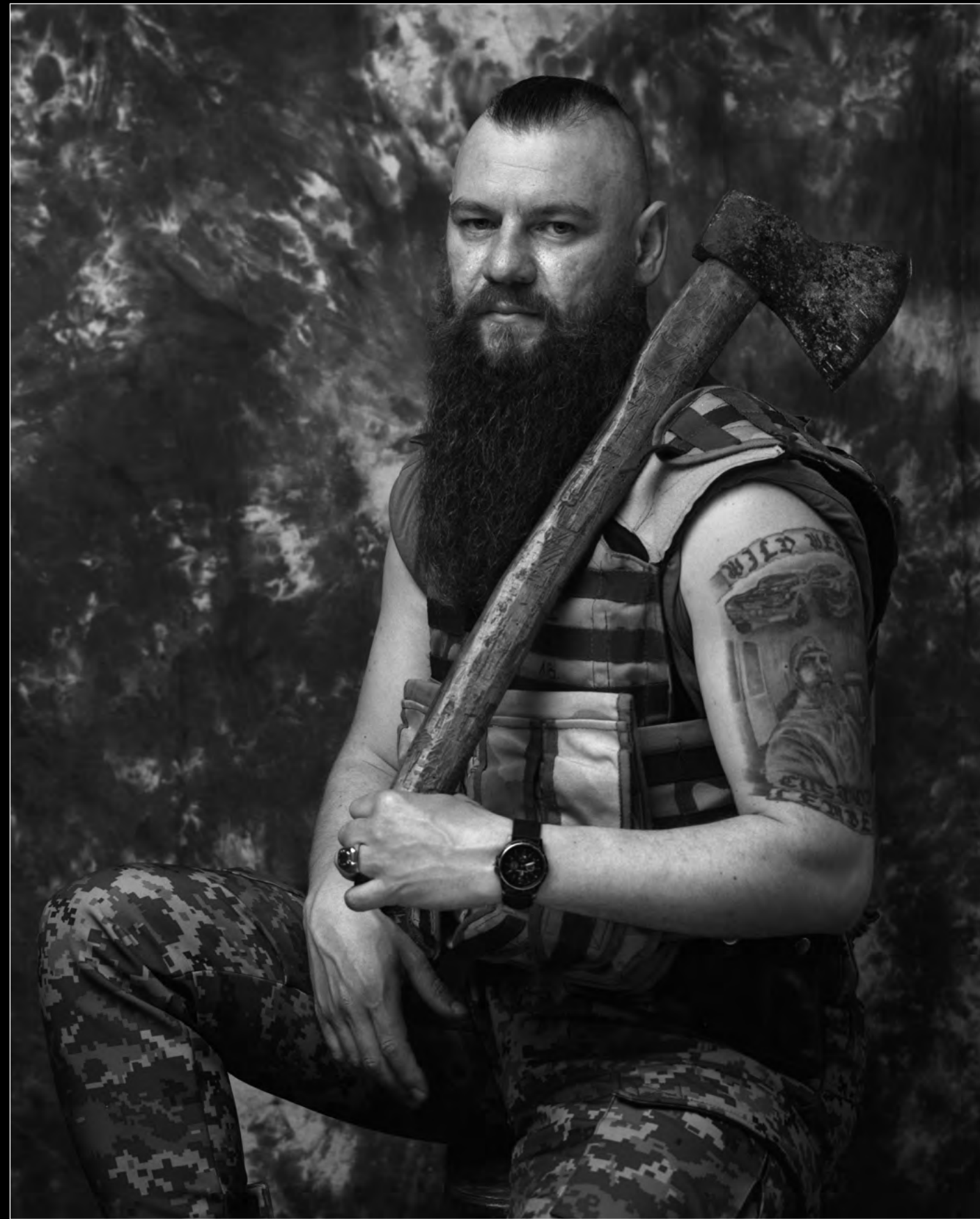

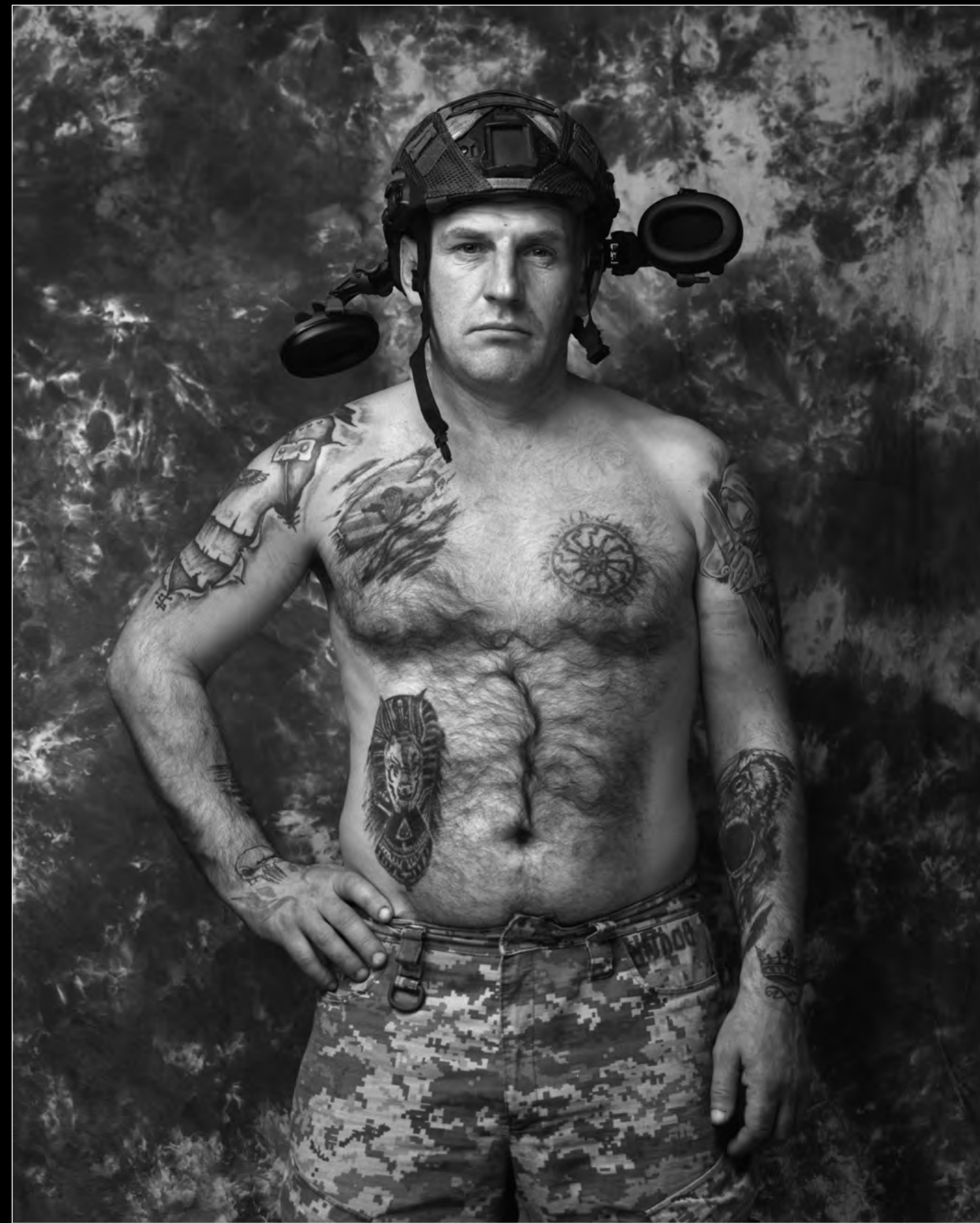

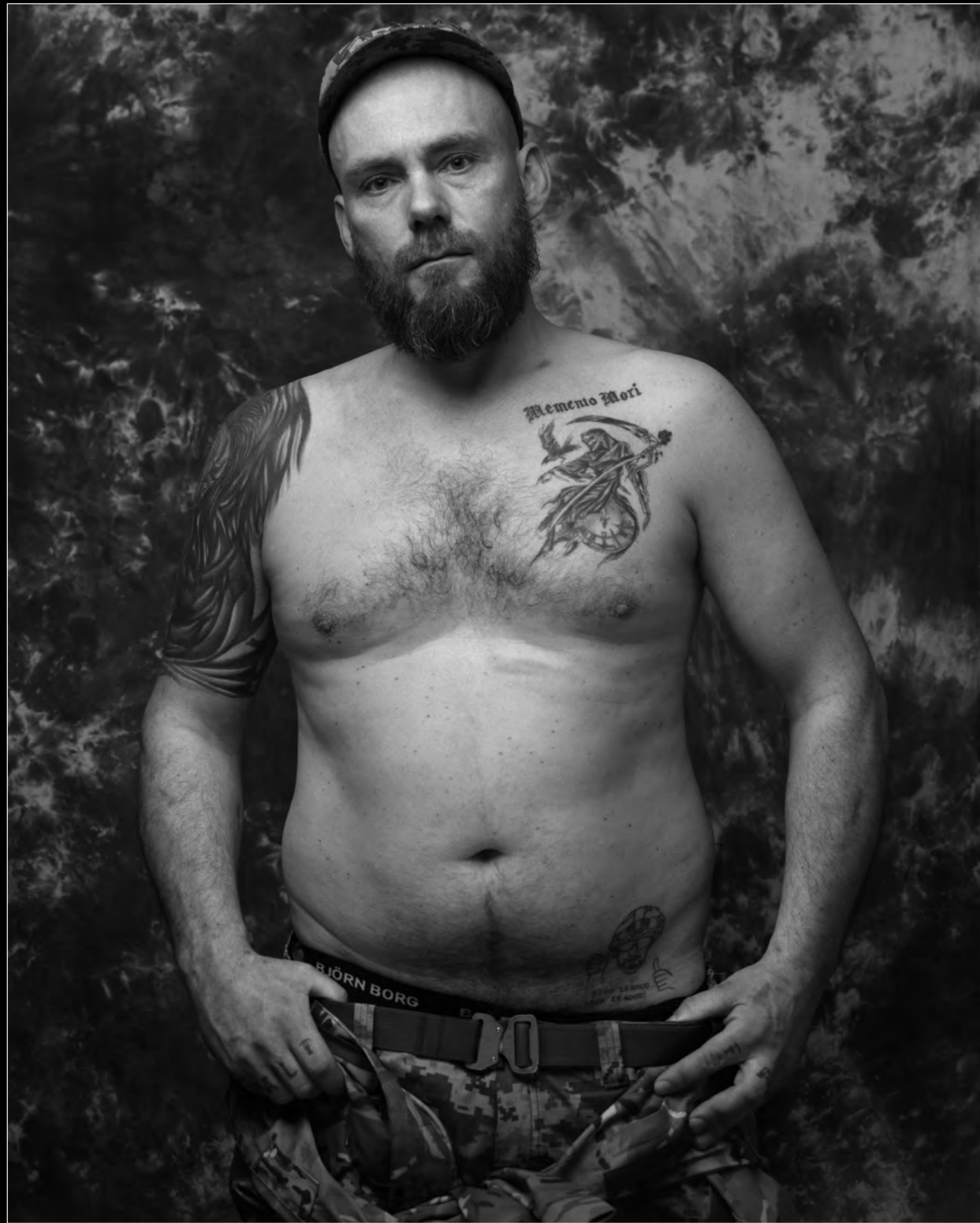

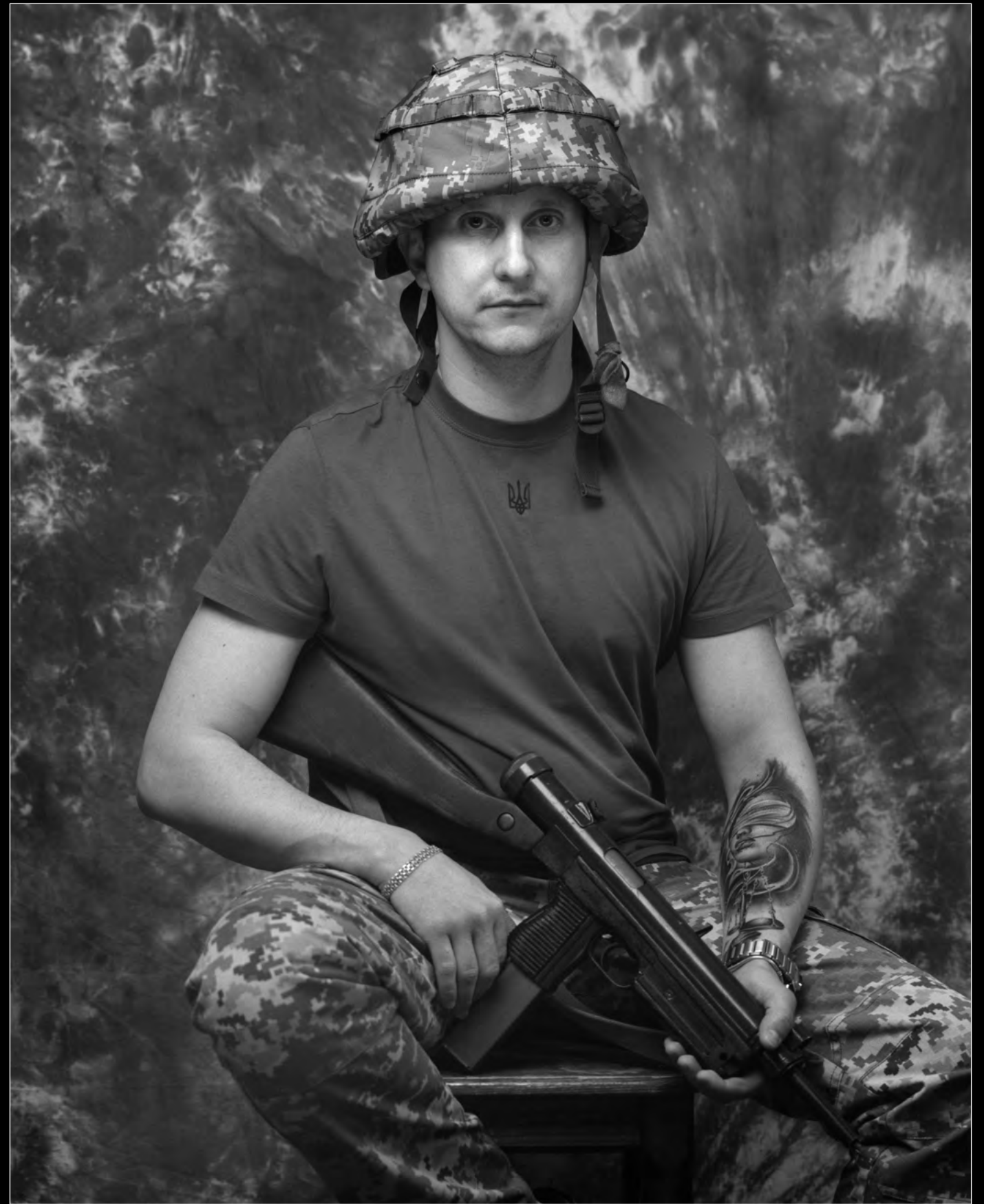

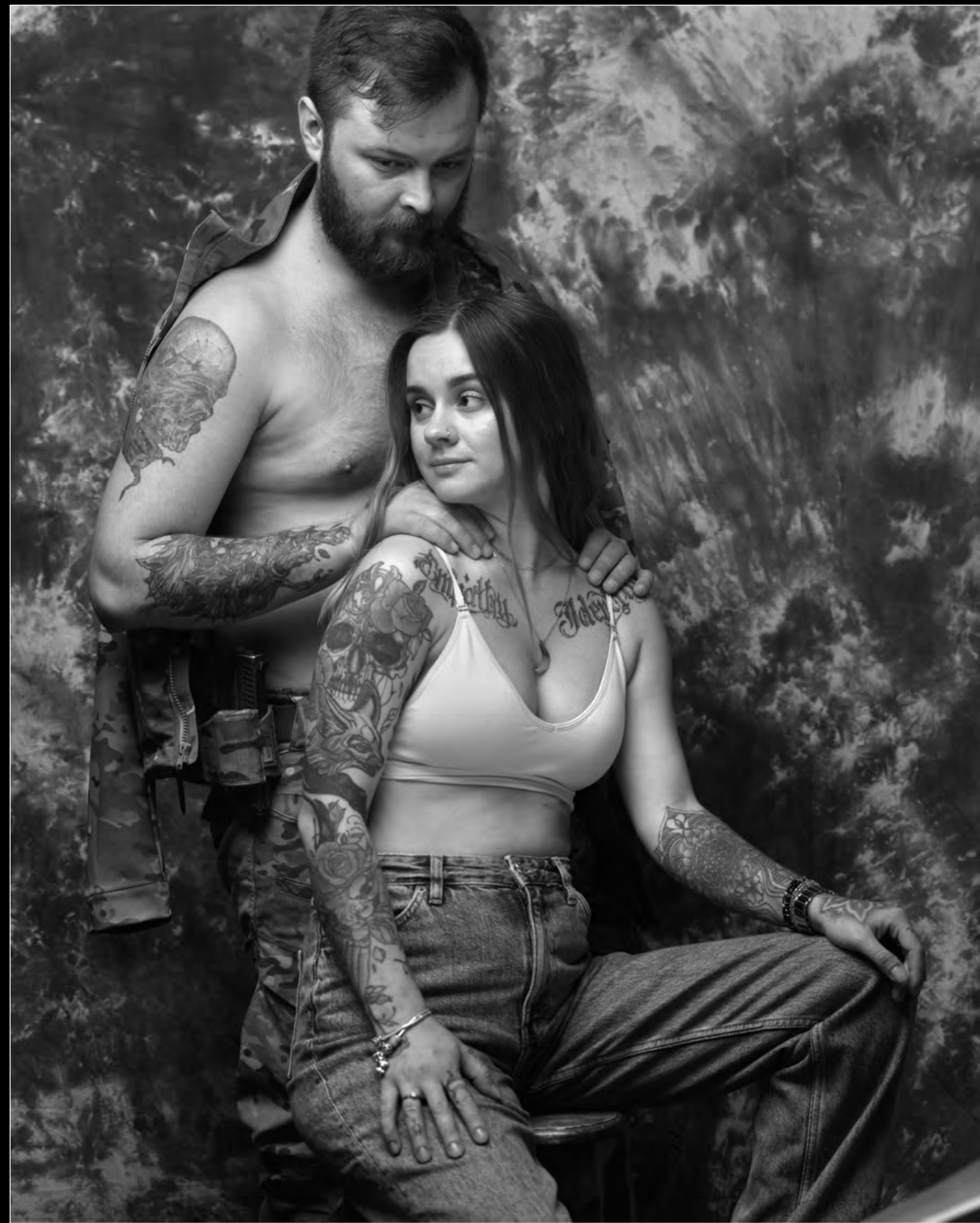

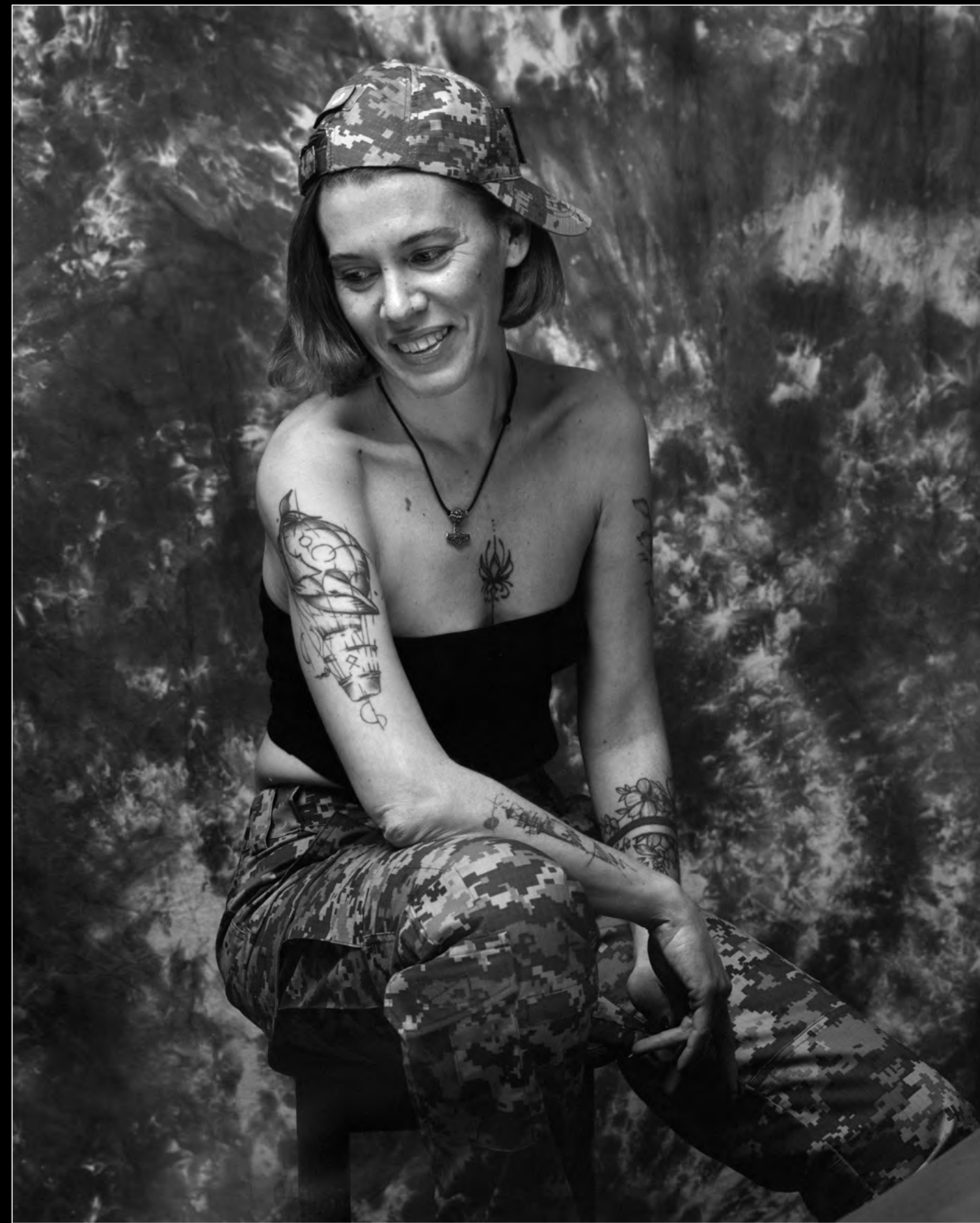

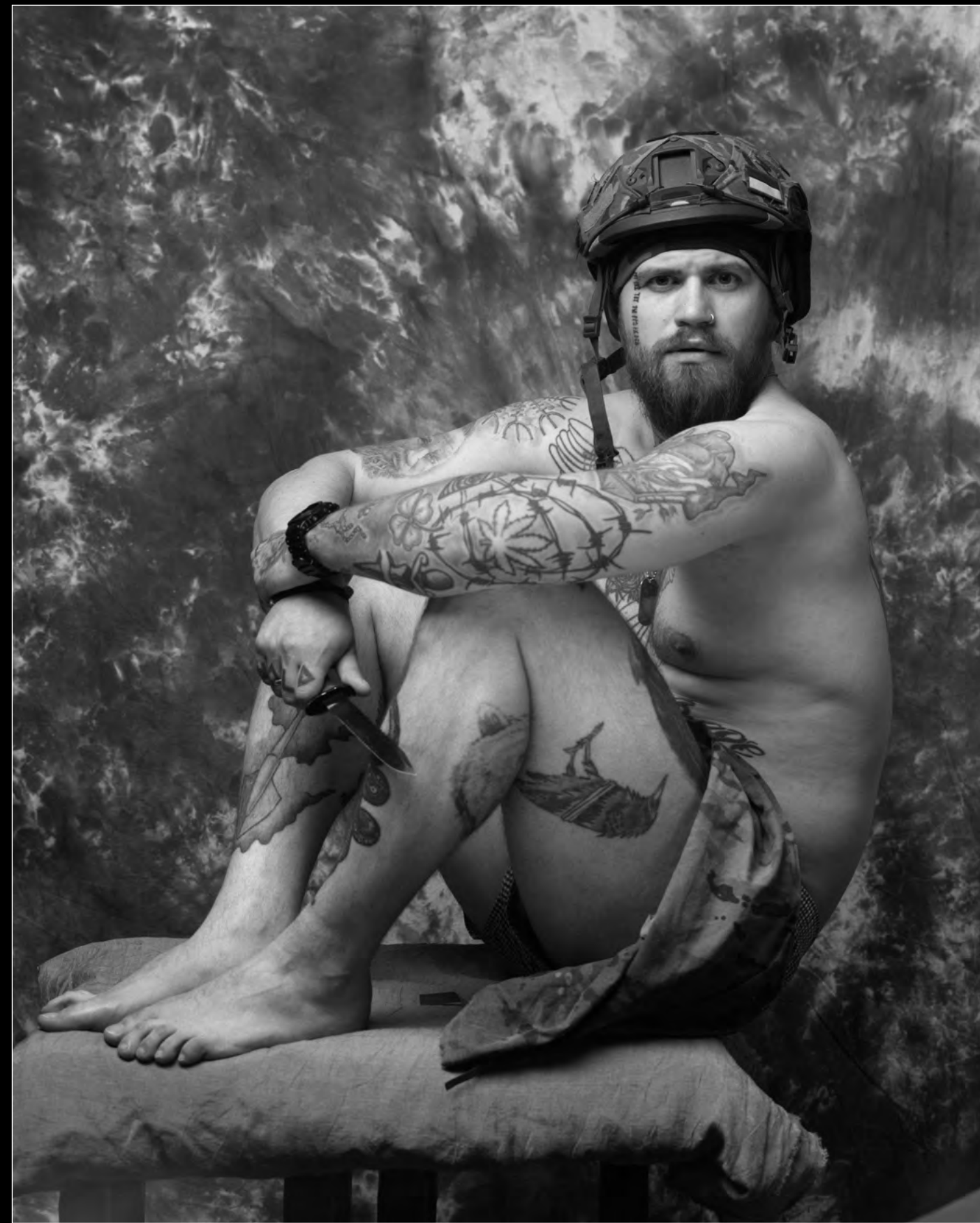

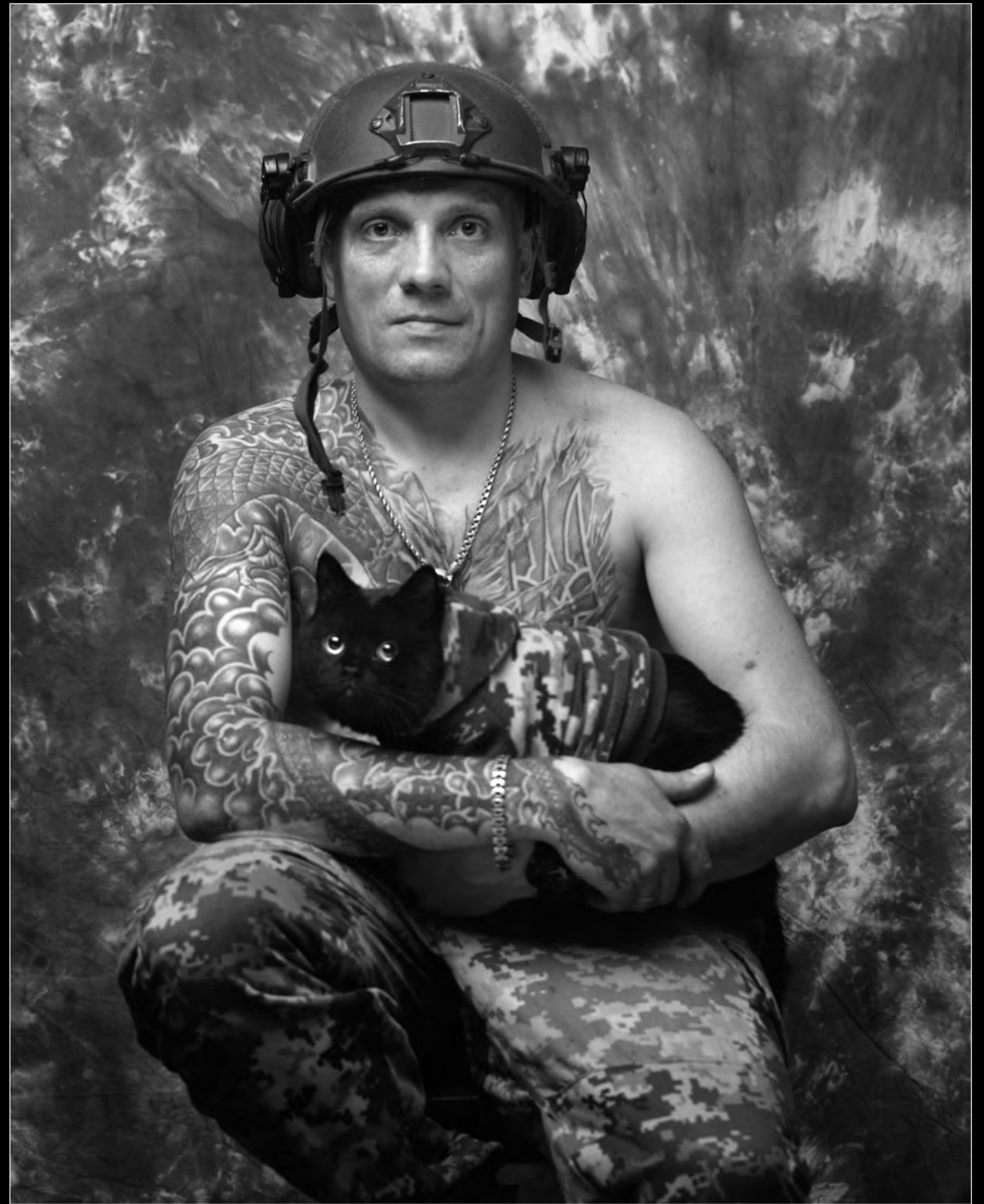

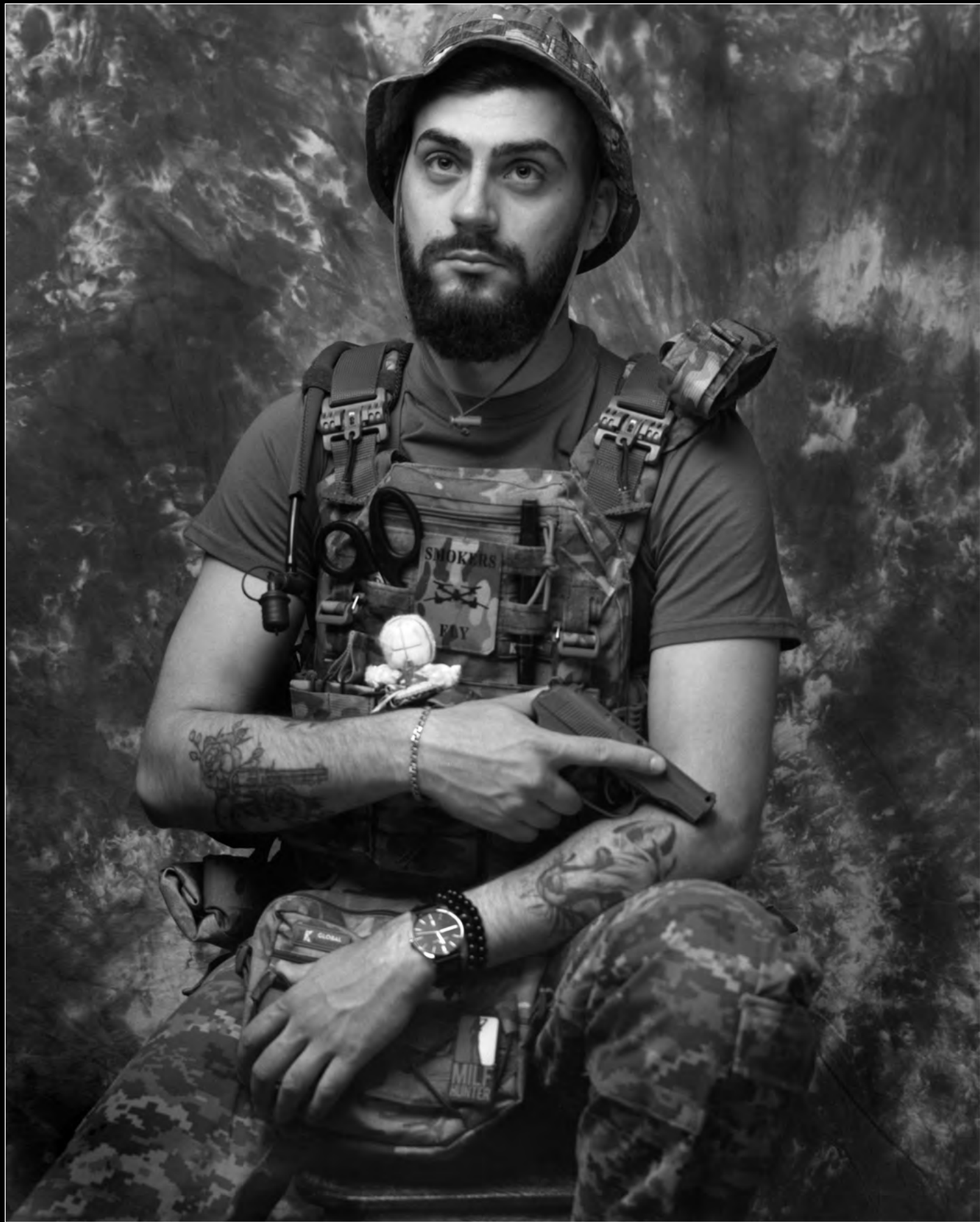
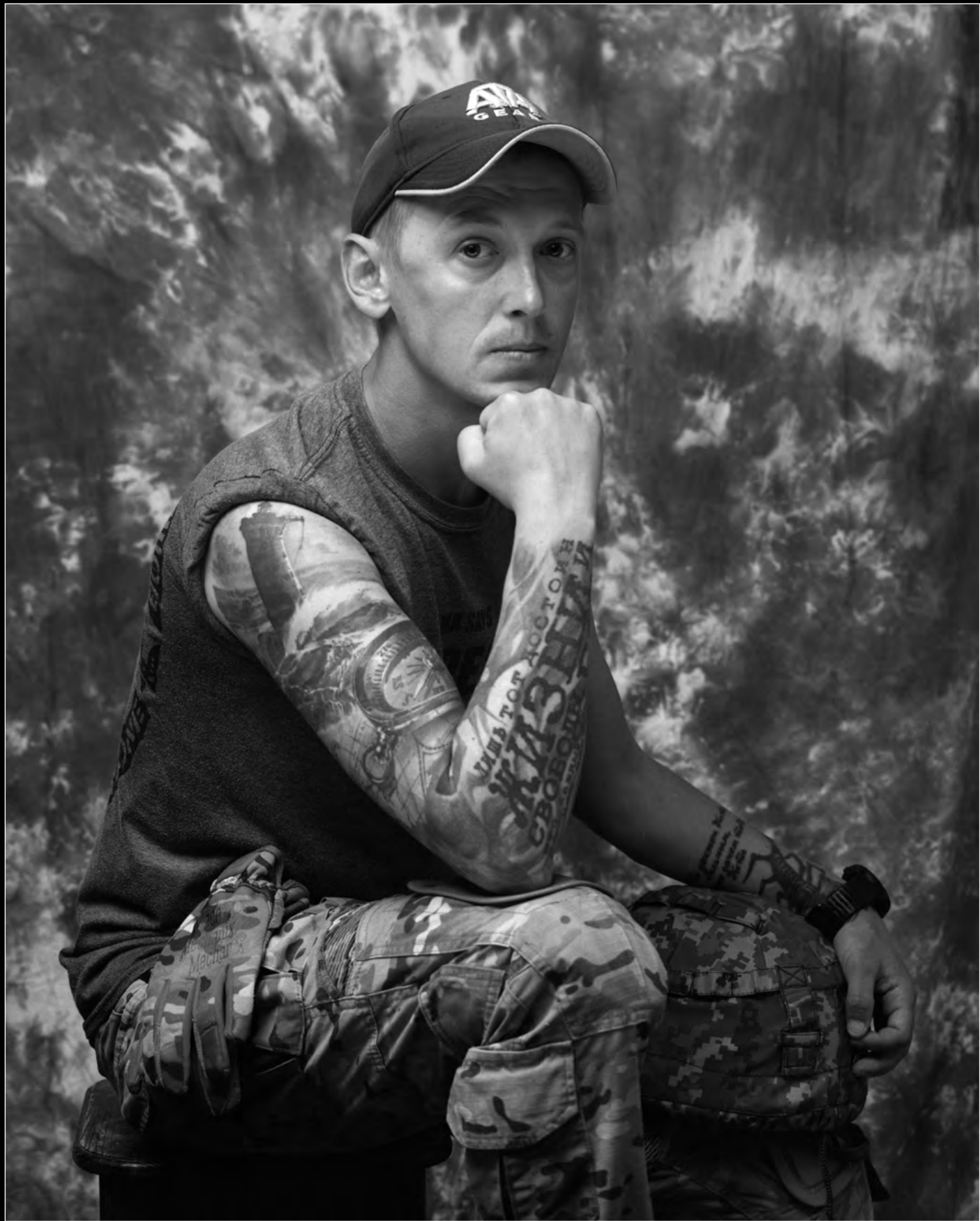

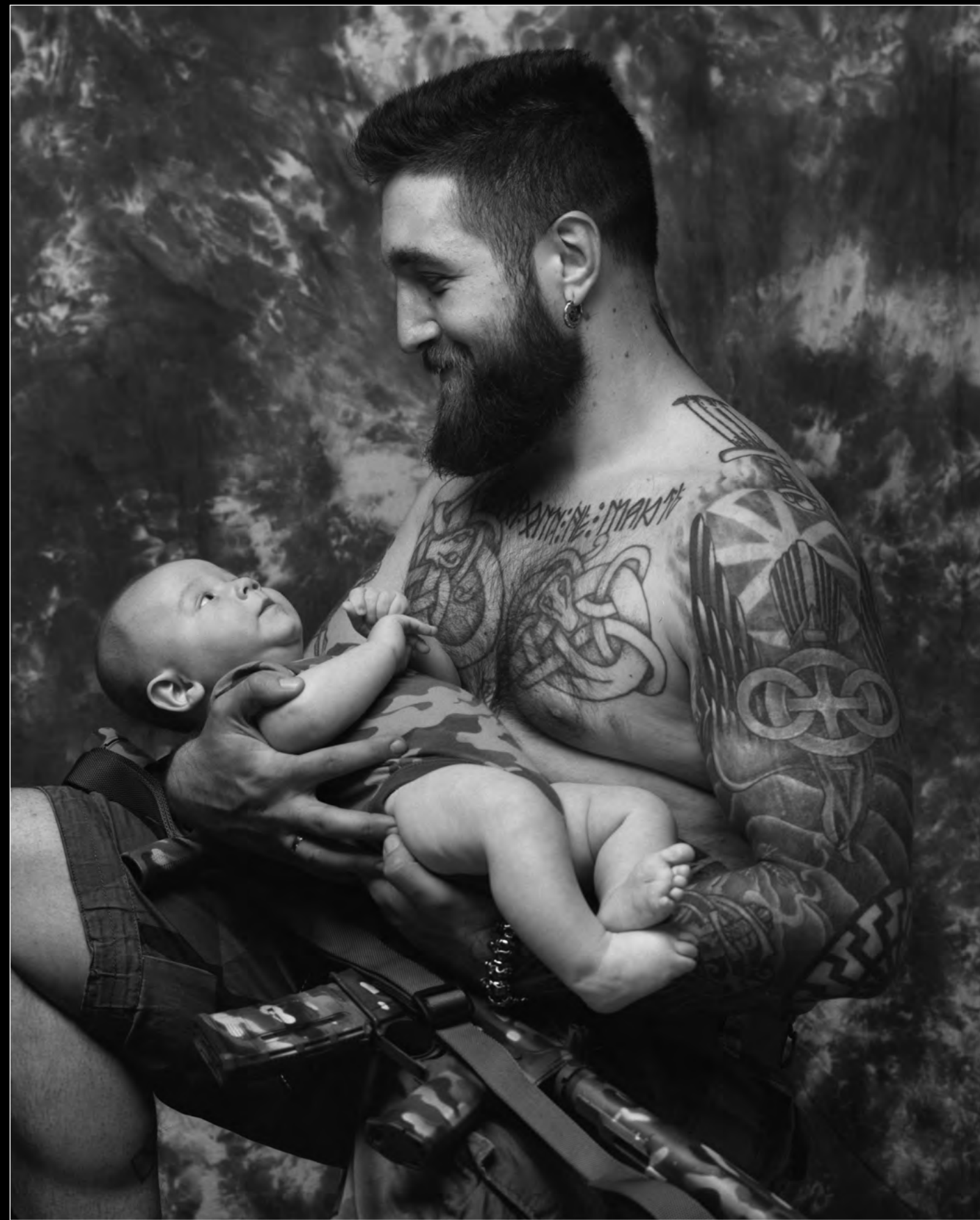

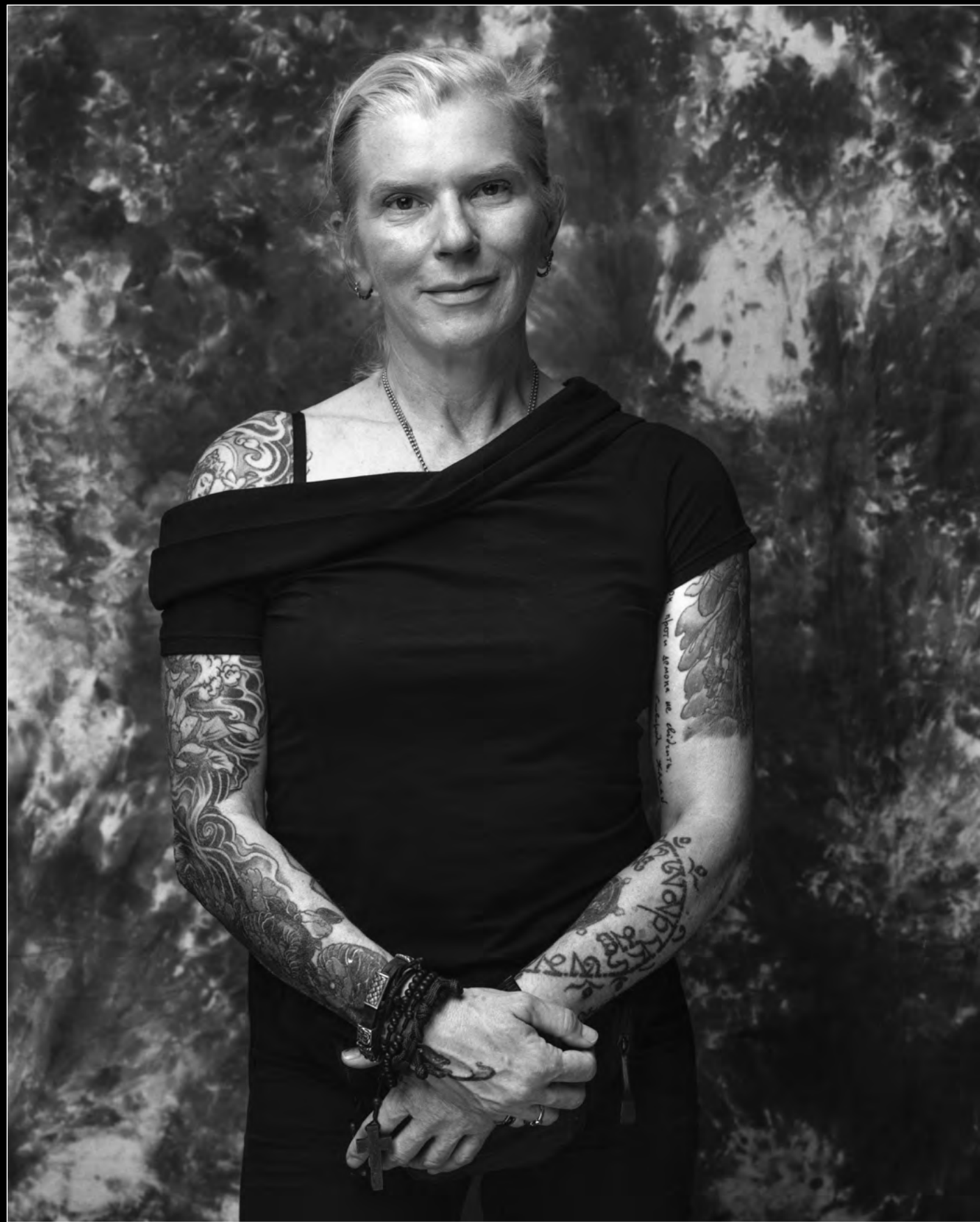

АРТПРОЄКТ АНДРІЯ КОТЛЯРЧУКА
ANDRIY KOTLIARCHUK ART PROJECT

ЗВІЛЬНЕНА КИЇВЩИНА

KYIV AREA AFTER LIBERATION

Громадсько-політичне видання
Київ, «МИСТЕЦТВО», 2024
Українською та англійською мовами

Керівники проєкту — Дмитро Верховський, Сергій Поночовний

Автор та упорядник Андрій Котлярчук
Редактор Вано Крюгер
Консультант — військовий історик Михайло Жирохов
Дизайн, макетування та художньо-технічне редагування Ігоря Таратути
Сканування та підготовка негативів до друку Олександра Романенка
Переклад англійською мовою Олександра Шаботенка
Директор видавництва «Мистецтво» Сергій Поночовний

Відповідальність за концепцію видання, науково-фактологічну
подачу текстового та ілюстративного матеріалів несе автор.

Підписано до друку 16.07.2024. Формат 60 x 90 1 / 8. Папір крейдяний.
Гарнітура Gotham Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 30,0.

Видавець — Державне підприємство «Державне спеціалізоване видавництво «Мистецтво»,
04050, м. Київ, вул. Юрія Іллєнка, 63. Тел. +38 044 483 5773. E-mail: mystetstvo@ukr.net
Свідоцтво ДК № 6752 від 13.05.2019.

Виготовлювач — ТОВ «Полікон Принт».
Київ, вул. Новозабарська, 21А.
Тел. +38 098 900 7050. E-mail 2213340@ukr.net

Сервіс замовлення книжок www.book-on-demand.com.ua

Котлярчук, Андрій.
К76 ЗВІЛЬНЕНА КИЇВЩИНА / Андрій Котлярчук. — Київ : Мистецтво, 2024. — 240 с. : іл. — Укр. і англ. мова.
ISBN 978-966-577-328-3

«Звільнена Київщина» — не просто чергове видання про російсько-українську війну. Насамперед це відчуття і враження. Безпосередні враження автора, фотохудожника Андрія Котлярчука, про трагічні події оборони Києва, про героїзм українців під час визволення Київщини від російських окупантів.

Жодна, навіть найсучасніша фототехніка світу не сфокусує ті відчуття, які зможе передати справжній майстер. Безумовно, саме таким майстром і є Андрій Котлярчук, який навесні 2022 року із фотокамерою в руках перебував на передовій, у складі добровольчого батальйону «Братство» під загальним командуванням 10-ї гірсько-штурмової бригади ГУР Мо України і був безпосереднім свідком бойових дій щодо звільнення від російських окупантів громад Київської та Чернігівської областей.

Камера «Релейфлекс» додала оригінальних відтінків до візуального ряду, відзнятого на чорно-білу плівку з європейським кадром 6x6 см. цей художній прийом дозволяє підкреслити емоційну складову зйомки та зафіксувати матеріал як документальне свідчення нашого часу.

Проєкт «Звільнена Київщина» знімався під час та в перші дні після деокупації. В об'єктиві Броварський, Бучанський та Вишгородський райони, а також сусідні території біля кордонів Київської області. В кадрі: збиті літаки й гвинтокрили, руїни будівель, робота саперів, знищений літак «Мрія» та залишки гостомельського аеропорту, переправи через малі річки, відновлення життя на звільнених територіях, безліч спаленої російської бронетехніки, підірвані мости, зруйновані та спалені церкви, робота добровольців-захисників Батьківщини.

«Звільнена Київщина» — друге видання автора про війну. Перше — «Добровольці. Доба героїв» (видавництво «Мистецтво»; 2019), нагороджене дипломом за перше місце у номінації «обрі» (публіцистика/сучасні мемуари) за підсумками XXI Всеукраїнського рейтингу «Книжка року — 2019».